Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД УНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нээ гарана | № 238 (17661) | 1987 оной октябриин 16, пятница | Сэн 3 мүн.

СЭВ: ХАРИЛСААНАЙ ГУРИМЫЕ ШЭНЭДХЭЛГЭ

Экономическа Харилсан туhалалсалгын Советэй сесси

Социалис хани харилсаата гүрэнүүдэй хүгжэлтын шэнэ, бүри үндэр ехэ шата ажалай уласхоорондын социалис хубаарилга мэтын hалбэридa бии байhан баян дэлгэр, үшөө гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэгдээгүй нөөсэнүүдые улам эршэдхэн хамжуулхые хараална. Энэнь юун гэhэн удхатайбэ гэхэдэ, харилсаанай арга оолые улам бүри таарамжатай зохидоор, нүлөө ехэтэйгээр, харилсаанай холбооной экономическа арга онолнуудта үндэhэлдэгөөр бэелүүлхэ гэhэн удхатай. Ондоогоор хэлэбэл, эрдэм-техникын дэбжэлтын эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, тэрэниие тааруулан табиха шухала.

Экономическа харилсан туhалалсалгын Советэй сессиин ээлжээтэ бэшэ 43-дахи заседани октябриин 13-да Москвада нээгдэбэ. Аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй 1986 ондо Москвада болоhон уулзалгын дурадхалнуудай үндэhөөр тиимэ хүбилган шэнэдхэлгын асуудалнуудые сессидэ хабаадагшад зүбшөн хэлсэнэ.

Заншалай ёhоор правительствануудай толгойлогшоноровуд хабаадалгатайгаар заседани үнгэрнэ. НРБ-гэй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Г. Атанасов, ВНР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ К. Грос, СРВ-гэй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Во Ван Киет, ГДР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ В. Штоф; Кубын Республикын Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо К. Р. Родригес, МНР-эй Микистрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Д. Содном, ПНР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ З. Месснер, СРР-эй правительствын Премьер-Министр К. Дэскэлеску, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. И. Рыжков, ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал гэгшэдэй толгойлhон делегацинууд, мүн СЭВ-эй секретарь В. В. Сычев тэрэнэй үндэлмэридэ хабаадана.

Сессиин түрүүлэгшэ Н. И. Рыжков заседаниие нээгэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй, Совет правительствын үмэнэhөө тэрэ СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай делегацинуудые үнэн зүрхэнhөө халуунаар амаршалаад, үрэ түгэс хүдэлмэридөө амжалта түйлаха туhай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хүсэлэнгые дамжуулhан байгаа.

Бүхы социалис хани харилсаата оронуудта шухала удха шанартай шиидхэбэринүүдые баталан абахаяа сугларбабди. Эдэнэй үндэhэ hуури дээрэ СЭВ-эй харилсаае, ажал ябуулгые эрхилхэ хэрэгые хубилган шэнэдхэхэ талаар хамтын хүдэлмэри бэелүүлхэ байнабди. Тиигэжэ бидэ социалис оронуудай аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй Москвада болоhон уулзалга дээрэ абтаhан хэлсээнүүдые, дурадхалнуудые бодотоор бэелүүлжэ захалха байнабди гэжэ Н. И. Рыжков хэлээ.

Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай ажал ябуулгада, социалис түрэнүүдэй хоорондохи экономическа холбоое бэхижүүлгын, тэдэнэй харилсаае хүгжөөлгын асуудалнууд онсо hуури эзэлнэ. Эдэ бүгэдэ орон бүхэндэ социалис байгуулалтын үндэhэн шухала зорилгонуудые шиидхэлгэтэй таhаршагүй холбоотой юм. 70 жэлэй урда тээ Агуухэ Октябриин социалис революциин эхи табиhан социально-экономическа хүгжэлтын шэнэ харгы замуудые бэдэрхэ хэрэгые хамтынгаа хүдэлмэридэ үргэлжэлүүлхэ байнабди. Тиихэдэ адли тэгшэ эрхэтэй, хашалта баалалтагүй экономическа харилсаае бүрилдүүлэн хүгжөөхэ шухала.

Сессиин хүдэлмэри бүтэмжэтэй hайн харилсаанай, бүрин хүсэдөөр үгэеэ ойлголсолгын, ёhотойл, социалис интернационализмын оршон байдалда үнгэрхэ аабза гэжэ этигэн найдажа байhаная тэрэ мэдүүлээ.

СЭВ-эй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **А. К. Антонов** харилсаа холбоо тогтоолгые, социалис хани харилсаае, Экономическа Харилсан туhалалсалгын Советэй ажал ябуулгые хубилган шэнэдхэхэ тухай мэдээсэл хэбэ.

Удаань Совет делегациие толгойлогшо **Н. И. Рыжков** заседани дээрэ үгэ хэлээ.

СЭВ-эй харилсаа холбоо тогтоолгые, ажал ябуулгые үндэhөөрнь харилсуулан hайжаруулха шухала байhан тухай аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй нөдондо жэлэй ноябрь hарада Москвада уулзалгын үедэ түйлагдажа баталагдаhан хэлсээнүүдые бодотоор бэелүүлхэ хүдэлмэриин эхи табиха гэхэдэ Экономическа Харилсан туhалалсалгын Советэй энэ сессиин зорилго болоно гэжэ тэрэ хэлээ. Бэлдэгдэhэн тогтоолой проектые сессиин баталан абалга энэ зорилгодо хаpюусана, тэрэниие социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалгын, социалис хани харилсаата оронуудай нэгэдэлые, жагсаалые бэхижүүлгын, тэдэнэй уласхоорондын хараа байдалые бэхижүүлгын эгээл нүлөө ехэтэй эрхэ нүхэсэй болгохо зорилготойгоор СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай харилсаа холбоое үндэhөөрнь шэнэдхэлгэдэ үргэн харгы зам нээхэ байна.

Арадай ажахын байгуулалхые хубилган шэнэлхэ талаар эршэлтэй хүдэлмэри манай оронуудта бэелүүлгдэжэ байна. Гэбэшье эрдэм-техникэ хүгжөөлгын олохон шэнэ hалбарикуудаар түрүү шатада гаража шадаагүй байhаарбди. Шэнэ hалбаринуудые байгуулга, материальна үйлэдбэриин hалбариде шэнэ технологи нэбтэрүүлгэ техническэ дэбжэлтын эршэ дэлисые хурдадхаха, продукциин шанарые hайжаруулха эрилтэ табина. Имагтал эдэ бүхы шэглэлнүүдээр амжалтатайгаар урагшаа алхам хэд байгаа hаа, ниитын үйлэдбэриие үргэлжэ дээрэнь эршэмтэйгээр хүгжөөхэ гэhэн гол зорилгоёо бэелүүлжэ шадаха байнабди. Аха дүү партинуудай бүхы ажал ябуулга зохёохы оршон байдалhаа, экономико эрхилэлгын эгээл аша үрэ ехэтэй түхэл шэнэжэнүүдые олохо, эрдэм-техникын түйлалтануудые социалис ажахые түсэблэлгын бүлюу зүйлнүүдтэй нэгэдүүлхэ хүсэл эрмэлэлhээ гол түлөб дулдыдаха байна. Эдэ бүгэдэ ганса нэгэн орондо бэшэ, мүн бүхы социалис хани нэгэдэлтэ түрэнүүдэй экономико хурдан түргэнөөр хүгжөөлгын үндэhэ hуури табиха байна гэжэ Совет делегациие толгойлогшо хэлээ. Зүгөөр манай хани харилсаата оронуудай экономическа хүгжэлтые улам хурдадхаха гэhэн зорилгые гүйсэд hайнаар бэелүүлжэ шаданагүйбди.

Сессиин тогтоолой проект дээрэ хүдэлжэ байха үедэ Советскэ Союзда хубилган шэнэдхэлгын эршэ дэлисэ түрэдхэгдэhэн, ниитын ажабайдалай бүхы hалбаринуудые таарамжатай зохидоор шэнэдхэлгэ бэелүүлэгдэhэн байна гэжэ түрэеэ үргэлжэлүүлээ. Демократи болон өөhэдөө өөhэдыгөө хүтэлбэрилгэ гүнзэгырүүлэгдэ, ниитэ гүрэн түрын ба нютагай удха шанартай бүхы асуудалнуудые шиидхэлгэдэ зүрхэ сэдьхэлhээ хандадаг болоhон байнабди. Эдэ бүхы үйлэ хэрэгүүдтэ олониитэдэ мэдээсэжэ байлга хүгжөөгдөө. Экономико хүтэлбэрилгые эрид шууд хубилгажа зохалаабди.

Манай хүүлита документнүүдтэ, КПСС-эй XXVII съездын ба ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд соо аха дүү оронуудай харилсаае хүгжөөхын, хубилган шэнэдхэлгэдэ зүржа байhан дутуу дундануудые усадхаха тухай асуудал али бүхы талаhаа шэнжэлэгдэжэ шиидхэгдэдэг байна. М. С. Горбачевой хэлэhэн үгэнүүд соо, тэрэ тоодо недондо жэлэй ноябрь hарада Москвада болоhон уулзалга дээрэ тэрэнэй хэлэhэн үгэ дотор, энэ асуудал гүнзэгыгоор шэнжэлэгдэнэн байгаа.

Хубилган шэнэдхэлгын замаар дабшахадаа, Советскэ Союз манай арадай ажахые үргэнөөр хүгжөөлгын экономическа, эмхидхэлэй—хуулинн таарамжатай hайн байдалые аха дүү оронуудай арадай ажахытай тааралдуулан холбохые оролдоно гэжэ эдэ документнүүдhээ элээр харанабди. Энэ хараа шугамые шууд сэхээр бэелүүлгэ гансал Советскэ Союзда бэшэ, харин СЭВ-эй гэшүүн бусад оронуудта ашатай туhатай гэжэ hайн ойлгонобди. Гадаадын экономическа холбоое хүтэлбэрилгые хубилган шэнэлхэн, арадай ажахыда шухала удха шанартай проектнүүдые бэелүүлхэ, илангаяа эрдэм-техникын дэбжэлтын комплексно программые зохёон табиhанай үндэhоор эдэ бүгэдые бэелүүлхэ гээшэ манай харилсаа холбооной гол зорилго болоно гэжэ Совет делегациие толгойлогшо хэлэбэ.

Урда жэлнүүдэйхиhээ илгаань юуб гэхэдэ, арадай ажахын түсэбүүдые зохилдуулан табилга гурбан шатада — правительствануд хоорондын, hалбари hалбариин ба предприятинуудай, нэгэдэлнүүдэй хэмжэндэ бэелүүлэгдэхэ ёhотой. Эдэ бүгэдэ ажахынуудые мэргэжүүлхэ, хамжуулха асуудала удха шанартай байна. Экономическа Харилсан туhалалсалгын Советэй холбоо барисаае, ажал ябуулгые үндэhөөрнь hайжаруулха эрилтэ табина. Аха дүү арадуудай хүтэлбэрилгэшэдэй уулзалга дээрэ иимэ зорилгонууд табигдаа hэн. Энээнhээ уламжалан эдэ бүгэдэ сессиин тогтоолой хамтын проект соо найруулагдан тодорхойлогдонхой.

Бэлдэгдэhэн тогтоолой проект хадаа социалис харилсаа холбооной гуримые шата шатаарнь хубилган шэнэлхэ зорилготой байна гэжэ Н. И. Рыжков хэлэбэ. 1991—2005 онуудта ажалай уласхоорондын социалис хубаарилгын хамтын бодомжо зохёохо туhай үгэеэ ойлголсохо шухала гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Энэ документ хүгжэлтынгөө түсэбүүдые бүрилдүүлэн зохёоходонь, хани харилсаата оронуудта туhалха, манай холбоо барисаанай арга боломжонуудые, нөөсэнүүдые улам үргэнөөр хэрэглэхэ арга олгохо ёhотой.

Манай оронуудай ажахынуудай хоорондохи харилсаа холбооной гуримые хубилган шэнэдхэлгэдэ хабаатай зорилгонуудые шиидхэлгэдэ Экономическа Харилсан туhалалсалгын Совет шухала үүргэ дүүргэхэ эзэргэтэй. Тэрэнэй ажал ябуулга правительствануд хоорондын үгэеэ ойлголсолгын гол шухала зорилгонуудта үндэhэлхэ ёhотой гэжэ бидэ булталаа ойлгонобди. Манай hанамжын ёhоор, орон бүхэнэй, бүхы хани харилсаата гүрэнүүдэй аша туhада хаpюусаhан шиидхэбэринүүдые зохёон абалгада, үргэн ехэ хэмжээнэй өлсэсэнүүдые, программанүүдые бэлдэлгэдэ туhалха гээшэ СЭВ-эй гол шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно.

СЭВ-ые болон харилсаа холбоеные хубилган шэнэлжэ захалаабди. Ушарынь гэхэдэ, экономико хүгжөөлгын гол шухала асуудалнуудые шиидхэхэдэмнай, хүнгэн болохо байна. Удаадахи табан жэлэй түсэбүүдые зохилдуулан табиха хүдэлмэри hаяын сагта үргэнөөр бэелүүлжэ эхилхэ ёhотойбди. Мүнөө манай оронуудай эрхэ байдал, ажахы эрхилэлгые, харилсаа холбоо тогтоолгые хубилган шэнэдхэлгэ залан хүтэлбэрилгын хэдэн үндэhэн шухала асуудалнуудые шэнээр шиидхэхэ арга олгохо байна. Урьhаламжын политикэда түбхын түрүүшын анхарал хандуулха шухала. Промышленностие hэльбэн шэнэлхэ, арадай ажахыда шухала удха шанартай проектнүүдые бэелүүлхэ, илангаяа эрдэм-техникын дэбжэлтын комплексно программые зохёон табиhанай үндэhоор эдэ бүгэдые бэелүүлхэ гээшэ манай харилсаа холбооной гол зорилго болоно гэжэ Совет делегациие толгойлогшо хэлэбэ.

Урда жэлнүүдэйхиhээ илгаань юуб гэхэдэ, арадай ажахын түсэбүүдые зохилдуулан табилга гурбан шатада — правительствануд хоорондын, hалбари hалбариин ба предприятинуудай, нэгэдэлнүүдэй хэмжэндэ бэелүүлэгдэхэ ёhотой. Эдэ бүгэдэ ажахынуудые мэргэжүүлхэ, хамжуулха асуудалнуудые улам бүри гүнзэгыгөөр шиидхэхэ, эрдэм-техникын дэбжэлтын комплексно программые бэелүүлгэдэ түшэглэхэ арга олгохо байна.

СЭВ-эй бүхы оронуудай харилсаае хубилган шэнэдхэлгын хэрэгтэ хэр зэргэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаhанhаа, манай ороддолго хэшээл болон эдэбхи үүсхэлhээ ехэ юумэн дулдыдаха байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Сессиин тогтоолой проектые баталан абахын түлөө Совет делегаци дуугаа үгэхэ байна. Энэнь харилсаа холбоое нарижуулан hайжаруулха манай саашанхи хамтын хүдэлмэридэ эхи табиха байха гэжэ тоолонобди.

Социалис хани харилсаан хүгжэлтынгөө хүндэ хүшэр, тон хаpюусалгатай шатада гараба. Бэрхэшээл түбэгүүдые гаталан дабажа, харилсаанай ба дэбжэлтын замаар урагшаа бата найдамтайгаар дабшахын, социализмын бүлюу hайн талые гүйсэд дүүрэнээр элирүүлжэ, манай хани нэгэдэлые али бүхы талаhаань бэхижүүлгын аша туhада хэрэглэхын тула манай аха дүү партинууд, арадуудта бүхы хүсэ шадалаа, эрмэлээл зориго элсүүлхэ байна.

Нухэд **Г. Атанасов, К. Грос, Во Ван Киет, В. Штоф, К. Р. Родригес, Д. Содном, З. Месснер, К. Дэскэлеску, Л. Штроугал** гэгшэд СЭВ-эй сессиин заседани дээрэ үгэ хэлэбэ. Манай оронуудай хүгжэлтэдэ, харилсаа холбоондо 70 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэжэ байhан Агуухэ Октябриин суртал hүргаалнууд түйлай ехэ удха шанартай юм гэжэ пленарна заседани дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

СЭВ-эй сессиин ээлжээтэ бэшэ 43-дахи заседани хүдэлмэрэе октябриин 14-дэ Москвада дүүргэбэ. СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай правительствануудай толгойлогшоноровуд хабаадалгатайгаар заседани үнгэрөө.

Түгэсхэлэй заседани дээрэ сессиин протоколдо, СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай харилсаа холбооной талаар олон талын хэлсээнүүдтэ гар табигдаба. Сессиин заседаниин Коммюнике баталгаан абтаа, тэрэ хэбэлэдэ толилогдохо.

СЭВ-эй сессиин ээлжээтэ 44-дахи заседани 1988 ондо Прагада зарлагдаха юм гэжэ хэлсэгдээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ **Н. И. Рыжков** түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

Манай хүдэлмэри дүүрэхэ тээшээ дүтэлжэ байна гэжэ тэрэ хэлээ. Тэрэнэй дүнгүүдээр эдьхэлээ ханажа шадаха байнабди гэжэ хэлэхэдээ, ниитын hанал бодолые мэдүүлхэ аабзаб гэжэ багсаамжалнаб. Сесси дээрэ баталагдан абтаhан тогтоол манай оронуудай харилсаае үндэhөөрнь хубилган шэнэлхэ, социально-экономическа хүгжэлтын үндэhэн шухала эрилтэнүүдтэ хаpюусаха байна. Тэрэ мүнөө үедэ манай оронуудай харилсаа холбоое улам түнзэгырүүлэн hайжаруулха талаар бодото хэмжээнүүдые бэелүүлжэ эхилхэ арга олгохо юм. Тиигэжэ бидэ аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй Москвада болоhон уулзалга дээрэ хараалагдаhан замаар түрүүшын алхам хэбэбди.

Энэ шухала хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаха хараа бодолтой байhанаа СЭВ-эй бүхы оронуудай элирхэйлэн харуулжа байhыень, харилсаа холбоогоо үндэhөөрнь хубилгаха, тэрэниие хүрдан түргэнөөр бэелүүлхэ хамтын хүсэл эрмэлээлнай гэршэлбэ.

Манай харилсаа холбоое шэнэдхэлгэдэ, тэрэниие хурдадхалгада хубитаяа оруулхые Советскэ Союз шармайн ороддожо байна.

Хани нэгэдэлтэ оронуудай холбоо барисаае нарижуулан hайжаруулха талаар манай бэелүүлжэ байhан хүдэлмэри шэнэ шухала шэглэлтэй болобо. Ажалай уласхоорондын социалис хубаарилгын хамтын бодомжо, Вьетнамтай, Кубатай, Монголтой олон талын харилсаа тогтоохо программануд эдэ бүгэдые элирхэйлэн гэршэлнэ. Эдэ бүгэдые бэелүүлхын тула үйлэдбэриин коллективүүдые үргэнөөр элсүүлэн хабаадуулха байнабди.

Мүнөөнэй ба ерээдүйн зорилгонуудай тааруулан табигдаhан ушарынь сесси дээрэ hайшаагдан абтаhан документнүүдэй шухала шэнжэнь болоно. Иимэ хандаса хани харилсаата оронуудай экономическа шухала зорилгонуудые шиидхэхэдэмнай маанадта туhалха байна.

Хэгдэhэн хүдэлмэридэ хубитаяа ехээр оруулhанайнь түлөө Н.И. Рыжков үгынгөө түгэсхэлдэ делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, гэшүүдтэ, сессидэ хабаадаhан бүхы хүнүүдтэ баяр баясхалан үгэрэбэ.

ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ **Л. Штроугал** hаpюугай үгэ хэлэхэдээ, социализмын агуухэ зорилгонуудые бэелүүлхын аша туhада, хүнэй аша туhада социализмын экономическа хуули ёhонуудые, манай байгуулалтын бүлюу талануудые түнзэгыгоор бэдэрэн оложо, үргэнөөр хэрэглэхэ ёhотойбди гэжэ тэмдэглээ.

Энэ заседани бүхы хоридохи зуун жэлэй онсо шэнжэ шанарые тодорхойлhон, хүн түрэлтэнэй дэбжэлтые хүгжөөлгэдэ шэнэ үе саг нээhэн Агуухэ Октябриин социалис революциин 70 жэлэй ойн урда тээ болоhониинь онсо hүлдэтэй юм гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Энээнтэй дашарамдуулан, мүнөө үеын бүхы шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ шэнэ бодомжо, шэнэ хандасануудые батадхан бэелүүлхэ хэрэгтэ Советскэ Союзай Коммунис партиин оруулжа байhан асари ехэ хубитые тэрэ үндэрөөр сэгнэбэ.

СЭВ-эй сессиин заседани харилсаа холбооной үндэhэн шухала зорилгонуудые бүтэмжэтэй hайнаар, нүхэд ёhоор зүбшөн хэлсэлгын оршон байдалда үнгэрөө.

В. ВОЛНОВ,
Б. ГРИЩЕНКО,
В. ПЕТРУНЯ.
ТАСС-ай тусхай корреспондентнүүд.

КРЕМЛЬ СОО ҮЛЗАЛГА БОЛОБО

...Коммунистическэй партиин ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев Экономическа Харилсан туhалалсалгын Советэй сессиин 43-дахи (эмхидхэлэй бэшэ) заседаниин хүдэлмэридэ хабаадаhан СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай правительственна делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, аха дүү партинуудай Центральна Комитедүүдэй секретарьнартай октябриин 14-дэ уулзаба.

Үнэгүй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Г. Атанасов, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, БКП-гэй ЦК-гай секретарь Г. Филипов; Үнэгүй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВНР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ К. Грос, ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь Ньет, КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Во Ван Киет, КПВ-гэй ЦК-гай секретарь Ву Оань; СЕП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ В. Штоф, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Үнэгүй ЦК-гай секретарь В. Яровински; Кубын КП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Кубын Республикын Түрүүнэй Советэй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо Х. Родригес, Кубын КП-гэй ЦК-гай секретарь Л. Сото; Монгол Үнэгүй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Д. Содном, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Д. Моломдорж; ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ З. Месснер, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПОРП-ын ЦК-гай секретарь М. Ракович; РКП-гэй ЦК-гай Политическэ Гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн, СРР-эй правительствын Премьер-Министр К. Дэскэлеску, РКП-гэй ЦК-гай Политическэ Гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн, РКП-гэй ЦК-гай секретарь И. Стоян КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Үнэгүй ЦК-гай секретарь М. Якеш уулзалгада хабаадаhан гэнэ.

Совет талаhаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. И. Рыжков, Үнэгүй ЦК-гай секретарь В. А. Медведев хабаадалсаа.

СЭВ-эй сессидэ хабаадажа байhан аха дүү оронуудай делегацинуудай зүгhөө Э. Месснер үгэ хэлэбэ. Заседаниин хүнүүдэй болон гол үрэ дүнгүүд тухай, тэдэнэй баталан абаhан шийдхэбэринүүд тухай тэрэ мэдээсэhэн байгаа. Энэ заседани социалис оронуудай аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй 1986 оной ноябрь hарада Москвада уулзаха үедэ гаргаhан хэлсээнүүдые бэелүүлгэдэ, экономическа харилсаае хубилган шэнэдхэлгэдэ шухала алхам болобо. Социалис экономическа харилсаае гүнзэгырүүлхэ талаар хүсэлдөлгонуудаа саашадань үргэдхэхэ шухала гэжэ сессиин тэмдэглэгдээ.

М. С. Горбачев үгэ хэлэхэдээ, СЭВ-эй сессиин хүдэлмэри социалис оронуудай али бүхы харилсаае саашадаань нарижуулан hайжаруулын, хүгжөөлгын тодорхой эрилтэнүүдые элирхэн харуулна гэжэ мэдүүлбэ.

Эдэ бүхэнэй аша туhада, бүхы социализмын аша туhада ажалда hайнаар ябуулаа гэжэ үнгэрhэн жэлнүүд дүнгэ hаpюулаа. Гэбэшье мүнөө аха дүү оронуудай экономическа хүгжэлтын шэнэ шатада гаража байхадань, тэрэниие өөрнь хубилган шэнэлхэ эрилтэ табигдана. Арадай ажахытэй эгээл ашаг үрэ ехэтэй түхэл шэнжэнүүд, ажалда hаpюулаа гэжэ, ажахын гол шата болохо бүхэ ажалдаа ябадалые үргэдхэлгэдэ онсо анхарал хандуулана. Энэнь түсэблэлгын бүлюу талые хэрэглэлгэhээ гэжэ үгэхэдэ бэшэ. СЭВ-эй ажал ябуулгада харилсаа түсэбүүдые предприятинууд болон эрдэм-шэнжэлэлгын үргэнануудай хоорондохи үйлэдбэриин холбоо барилга хүгжөөлгэтэй улам hайнаар тааралдуулан табиха ёhотой.

Аньдай социалис хубаарилгын хамтын бодомжо зохёон байхадаа шийдхэбэри хадаа СЭВ-эй сессиин хүдэлмэриин шухала үүргэ, дүнгүүдэй нэгэниинь болоно гэжэ М. С. Горбачев тэмдэглээ. Харилсаа холбооной, үнэгүйгээр ба хамжаанай удаан болзорой хараа түсэбүүдые үндэhэлэн табилга өөhэдөөгөө арга боломжоонуудые гүйсэд дүүрэнээр элирүүлхэ, арга боломжөө харуулан социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха, социалис нэгэдэлэй хамтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ туслаха арга СЭВ-тэ хабаатай орон бүхэндэ олгохо байна.

СЭВ-эй харилсаа холбоое сашадань гүнзэгырүүлхэ, тэдэнэй хүгжэлтые хубилган шэнэлхэ замда үшөөл горитой ажалда hаpюулаа гэжэ түсэбүүд ушарна. Гэбэшье хамтаараа ажаллаhаньнь нүхэсэлэй оршон байдалда манай оронууд социалис ажалда hаpюулахадаа, эдэ өөрхэшээл түбэгүүдые, дутуу дундануудые усадхан зайсуулжа шадаха юм. Советскэ Союз тушаа хэлэхэ болоо hаа, социалис оронуудтай хамтын холбоогоо үргэдхэхэ гээшэ бэелүүлжэ байдаг поступкинай шухала, нэрэ хүндэ ехэтэй шэглэл болоно гэжэ Совет делегациин хэлсэгдэгөө юм.

СССР-эй ЦК-гай январиин болон июниин Пленумүүдhээ гаргаhан Совет сроксой орожо байhан хубилган шэнэдхэлгын ажалда зарим асуудалнууд тухай М. С. Горбачев тогтоолгоhон, хубилган шэнэдхэлгын мотоор ба лаб хаpюулаа. Эдэ асуудалнууд тухай М. С. Горбачев тогтоолгоhон партиин ажал ябуулгын гол үүрэг мэдэсэхэн байгаа. Манай орон дотор бэелүүлжэ байhан юумэн эгээл бодото тодорхой юумэн болоо гэжэ тоолоногүйбди. Аха дүү бүхы партинуудтай хамтаараа ажаллаhаньнь, хамтын дүй дүршэлдэ өөhэдөө хубита оруулна.

Уласхоорондын зарим шухала зорилгонууд тухай М. С. Горбачев хэлэхэдээ, хоёр түхэлэй ядерна ракетэнүүдые устгаhан үгы хэхэ тухай СССР-эй болон США-гай хоорондохи переговорнуудай баталаа бодото арга, бии болоод байна гэжэ тэмдэглэбэ. Тиигэжэ социалис оронуудай тэмсэжэ байдаг буу зэрлэгшэдые хуряаха талаар бодото алхам хэлгэдэ захин хэлсэнэ. Уласхоорондын харилсаануудта шэнэ политическэ бодомжын илан мандахын тула, уласхоорондын аюулгүйдэлые бодото дээрэнь хангахын тула хамтынгаа хүчэ оролдолгонуудые гаргаха хэрэгтэй.

Нухэд Октябриин 70 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ хабаатай ажал ябуулганнуудые бэелүүлхэ тухай уулзалгын түгэсхэлдэ заседани хабаадагшадта мэдээсэгдээ.

Энэрэлдөө хэhэнэйнь түлөө уулзалгада хабаадагшадай өмнөө К. Грос М. С. Горбачевто баяр баясхалан хүргэжэ, хубилган шэнэдхэлгые бэелүүлгэдэ ехэ амжалтануудые түйлахыень совет арадта хүсөө.

Уулзалга үнэн зүрхэнэй, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

НОВОСИБИРСКЭ ОБЛАСТИИН СОЁЛОЙ ҮДЭРНҮҮД — БУРЯАДАЙ АССР-тэ

ТҮРҮҮШЫН ҮДЭРНҮҮД

...ДЭР Улаан-Удын аэропортодоо манай нисэлэй олон...ааны түлөөлэгшэд суглаан...ОЙ Бурядай АССР-тэ соёлой үдэрнүүдые үнгэргэ...ЭЭН Новосибирскэ область зохёохы болон уран...ЭЭЛ ажалтанай түлөөлэгшэдэй...ЭЭ гэhэн удхатай бэшэ. СЭВ-эй ажал ябуулгада харилсаа...ЭЭ түсэбүүдые предприятинууд болон эрдэм-шэнжэлэлгын...ЭЭ үргэнануудай хоорондохи үйлэдбэриин холбоо барилга хүгжөөлгэтэй улам hайнаар тааралдуулан табиха ёhотой.

Аньдай социалис хубаарилгын хамтын бодомжо зохёон байхадаа шийдхэбэри хадаа СЭВ-эй сессиин хүдэлмэриин шухала үүргэ, дүнгүүдэй нэгэниинь болоно гэжэ М. С. Горбачев тэмдэглээ. Харилсаа холбооной, үнэгүйгээр ба хамжаанай удаан болзорой хараа түсэбүүдые үндэhэлэн табилга өөhэдөөгөө арга боломжоонуудые гүйсэд дүүрэнээр элирүүлхэ, арга боломжөө харуулан социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха, социалис нэгэдэлэй хамтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ туслаха арга СЭВ-тэ хабаатай орон бүхэндэ олгохо байна.

СЭВ-эй харилсаа холбоое сашадань гүнзэгырүүлхэ, тэдэнэй хүгжэлтые хубилган шэнэлхэ замда үшөөл горитой ажалда hаpюулаа гэжэ түсэбүүд ушарна. Гэбэшье хамтаараа ажаллаhаньнь нүхэсэлэй оршон байдалда манай оронууд социалис ажалда hаpюулахадаа, эдэ өөрхэшээл түбэгүүдые, дутуу дундануудые усадхан зайсуулжа шадаха юм. Советскэ Союз тушаа хэлэхэ болоо hаа, социалис оронуудтай хамтын холбоогоо үргэдхэхэ гээшэ бэелүүлжэ байдаг поступкинай шухала, нэрэ хүндэ ехэтэй шэглэл болоно гэжэ Совет делегациин хэлсэгдэгөө юм.

СССР-эй ЦК-гай январиин болон июниин Пленумүүдhээ гаргаhан Совет сроксой орожо байhан хубилган шэнэдхэлгын ажалда зарим асуудалнууд тухай М. С. Горбачев тогтоолгоhон, хубилган шэнэдхэлгын мотоор ба лаб хаpюулаа. Эдэ асуудалнууд тухай М. С. Горбачев тогтоолгоhон партиин ажал ябуулгын гол үүрэг мэдэсэхэн байгаа. Манай орон дотор бэелүүлжэ байhан юумэн эгээл бодото тодорхой юумэн болоо гэжэ тоолоногүйбди. Аха дүү партинуудтай хамтаараа ажаллаhаньнь, хамтын дүй дүршэлдэ өөhэдөө хубита оруулна.

Уласхоорондын зарим шухала зорилгонууд тухай М. С. Горбачев хэлэхэдээ, хоёр түхэлэй ядерна ракетэнүүдые устгаhан үгы хэхэ тухай СССР-эй болон США-гай хоорондохи переговорнуудай баталаа бодото арга, бии болоод байна гэжэ тэмдэглэбэ. Тиигэжэ социалис оронуудай тэмсэжэ байдаг буу зэрлэгшэдые хуряаха талаар бодото алхам хэлгэдэ захин хэлсэнэ. Уласхоорондын харилсаануудта шэнэ политическэ бодомжын илан мандахын тула, уласхоорондын аюулгүйдэлые бодото дээрэнь хангахын тула хамтынгаа хүчэ оролдолгонуудые гаргаха хэрэгтэй.

Нухэд Октябриин 70 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ хабаатай ажал ябуулганнуудые бэелүүлхэ тухай уулзалгын түгэсхэлдэ заседани хабаадагшадта мэдээсэгдээ.

Энэрэлдөө хэhэнэйнь түлөө уулзалгада хабаадагшадай өмнөө К. Грос М. С. Горбачевто баяр баясхалан хүргэжэ, хубилган шэнэдхэлгые бэелүүлгэдэ ехэ амжалтануудые түйлахыень совет арадта хүсөө.

Уулзалга үнэн зүрхэнэй, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

...ЭЭЛ үдэр КПСС-эй Бурядай обкомой Полит-гэ...

...Бурядай обкомой секретарь К. К. Шомоев, республикын Түрүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. И. Рыжков, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Д. Т. Цыдыпов гэгшэд айлшадай үгэ хэлэгдэ байгаа.

* * *

...ЭЭЛ Новосибирскын аэропортодоо түлөөлэгшэд Улаан-Удэдүүдэй талмай дээрэ...ЭЭЛ ажалчидай вождь, Советскэй Союзын Түрүүлэгшэ В. И. Ленинэй хүшөөдэ баглаа сэргэ табяа.

* * *

...ЭЭЛ үдэр КПСС-эй Бурядай обкомой

КПСС-эй XXVIII съездын шийдхэбэринүүдые бэлүүрхын түлөө

ӨӨҺӘДҺӨӨМНАЙ ОНДОО ХЭН ХЭХЭБ?

ШЭНЭ САГАЙ һэбшээнэй, хубилган шэнэдхэлгын шэнжын бүхы ороноймнай, арад зоноймнай ажабайдалда, ажал хэрэгүүдтэ улам үргэнөөр нэбтэрэн орожо байһаниинь хаа хаанагүй элитээр харагдана. Һанаһанда хүрэмэ ехэ хубилалта болоогүйшье һаа, ажал хэрэгүүдтэ үшоо ехэхэн дутагдалнуудай ушараашье һаань, урагшаа эли бодо алхам хэгдэнэ, бүхы юумэн урдынхиһаа ондоо боложо байна гэжэ мүнөө хүнүүд харана, ойлгоно. Гэбэшье энээгээр һанаагаа амарха үндэһэн огто үгы. Урдамнай бүри ехэ, харюусалгатай хүдэлмэри олон гэжэ бултанда элитэ.

Эдэ бүгэдэ тушаа КПСС-эй ЦК-гай июнийн (1987 он) Пленум дээрэ, онсолон тэмдэглэгдээ һэн. Саашадаа юу хэхэб, ажахые эрхилэлгын экономическа ямар онол арганүүдые хэрэглэхэб, социальна асуудалнуудые яажа шиидхэхэб гэжэ тодоор зааг даһан гээшэ.

Хэнэйшье мэдэһээр, илангаяа хүдөө ажахын үйлэдбэриие түргэн хүгжөөхэ, ороной хүн зониие эдеэ хоолоор хангаха зорилго гэнтэ бэлэхэнээр, эди шэдиин хүсөөр шиидхэгдэхэгүй ааб даа. Мүн манай колхоз шэнги урдань гээгдэнги ябаһан, экономическа талаараа һулашаг ажахынуудшье богонихон саг соо юрэл урагшаа яба ябаһаар түрүүшүүлэй зэргэдэ гарашаха гэжэ найдахын бүхал аргагүй. Тиигэжэ хэлэхэдээ, ходо гээгдэжэ ябаһан ажахынууд түрүү колхоз, совхозуудые үүсэхэ ороидоо аргагүй гэнэгүйб.

Харин тиимэ хубилалтые өөһэдһөөмнай ондоо хэншье хэжэ үгэхэгүй. Жиирэй ажалшан, малшанһаа эхилээд, бүхы шатын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд нэн түрүүн өөһэдынгөө ухаан бодолоор, сэдьхэлэй халуун хүсэл эрмэлзээлээр, үдэр бүриин үнэн шударгы ажалаар лэ эдэ бүгэдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ болоно гэжэ бүхал ойлгогдоно.

Энэ талаһаань абажа хараха болоо һаа, һүүлэй хоёр жилдэ ажахыда туйлагдаһан үйлэдбэриин зарим тэды үрэ дүнгүүд яһала этигэл найдал түрүүлнэ. Гол һалбериннуудаа хүгжөөхэ, илангаяа таряалан, сабшалангай ургасые дээшэлүүлхэ, адуу-һа малай ашаг шэмые ехэ болгохо тушаа эүб хараа шэглэл баримталжа байһыемнай түрүүшын үрэ дүнгүүд баһал гэршэлнэ.

Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ хабартаа, зунай эхеэр хүйтэн, хуурай, ган гасуур болоһон энэ жилдэ таряан ажалаймнай бригаданууд муу бэшэ ургаса абаа. Тракторно-таряан ажалай 1-дэхи бригада (бригадирынь Ю. Д. Мисаилов) тарялангай гектар бүриһөө 15,5—16 центнер ороохо, эршэмтэй технологи хэрэглэһэн газарһаа гектарай 19—20 центнер шэниисэ сохижо абаа. Республикын габьяата механизатор К. Д. Содномовой хүтэлбэрилдэг 2-дохи бригадынхид гектарай 14,5 центнер ургаса хуряагаа. Тиигэжэ ажахы түсэбөөр хараалгадаһан 41 мянган центнерһээ бага үлүүтэй таряа сохижо, өөһэдтөө хүсэд хүрэхэ үрэнь бэлдэхэ, районойнгоо ажахынуудта үрэнэнэй һайн шанартай ороохо худалдаха, гэшүүдэй ажалай түлөөһэндэ, мүн малда эдюулхэ таряа абаха аргатай болоо.

Энэ жэлэй орёо бэрхэтэй уларилтай эрхэ байдалда, бултадаа хэлсэжэ, һайса бодомжолжо, бүхы ажалаа ябуулха аргатай болоһоноймнай аша үрэ харагдаа. Дээрэнээ, райком, райгүйсэдком гү, али РАПО ямар захиралта, заабари үгэхэб гэжэ хүлеэнгүй, буруу ябадал хэжэрхёод, һүүлдэнь хараалгана аа гүбди гэжэ айнгүй, өөһэдөө хэлсээд, хабарай тарилга, ургаса хуряалгын эхилхэ болзорые нютагайнгаа байгаалиин, сагай уларилай эрхэ байдалда тааруулан тодорхойлообди. Жэшээнь, үнгэрһэн хабар районой бусад ажахынуудай эртын ороохото тарилгые хожомшог, зунай бороодо дүтэлүүлэн тарихаар хүлеэжэ байхадань, бидэ хэлсэжэ үзөөд, газарай хүрьһэнэй үшөө шиигтэй байхада, майн түрүүшын 10 хоног соо тарилгаяа хэхэ гэлсээ һэмди. Тэрэнэй ашаар ургаса бараг һайн гараа, ган гасуурыешье муу бэшээр дабаа.

Байгша ондо һаалишад, хонишод, гахейшаднай яһала амжалтатай худэлжэ байна.

Тусхайлбал, ажахын һу һаалиин фермэнүүд энэ жэлдэ бүхыдэнь 13,9 мянган центнер һу үйлэдбэрилхэ түсэбтэй һаа, мүнөө юһэн һарада 12,1 мянга үлүүтэй центнер һу һаанхай. Үнеэн бүхэнһөө дунда эзргээр 1887 килограмм һүн абтаа. Байгша ондо бүхы ажахыгаараа үнеэн бүриһөө 2400—2450 килограмм һу һааха арга боломжо манда бии. Бүхы фермэнүүднай гүрэндэ сагаан эдеэ худалдаха жэлэй түсэбые болзорһоонь урид, үнгэрһэн сентябриин 20-доор дүүргээ юм.

Колхоз соогоо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Ташалангай фермынхид (даагшань В. С. Семенюк), түрүүлжэ ябана. Эндэхи һаалишад байгша ондо үнеэн бүхэнһөө 2600 килограмм һу һааха зорилготой. Түрүү һаалишад Л. И. Иванова, В. М. Шевелева, М. Ф. Белова, Л. М. Семенникова гэгшэд жэлэй эхиннһээ хойшо үнеэн бүриһөө 2400—2700 хүрэтэр килограмм һаанхай. Хэрбээ нёдондо ажахыда нэгэл һаалишан 3000 килограммай хилэ дабаһан һаань, мүнөө жэлдэ 7 хүн тэрэ хэмжээндэ түрүүшынхээ хүрэхэ аргатай болобо.

Урда жэлнүүдтэ гахаймнай фермэ поршоонхо үсөөн абадаг, тэрэнээ олоор гарзалуулдаг гэжэ шүүмжэлдэ нилээд ороһон байха. Харин энэ жэлдэ эндэ бага бэшэ хубилалта түйлагдаа гэхээр. Жэшээлхэдэ, нёдондо 9 һарада ороидоол 959 поршоонхо абаһан һаа, мүнөө энэ фермын гахайшад жэлэй эхиннһээ хойшо 1523 поршоонхо түлжүүлнэ. Шэнэ жэлэй январь гаратар үшөө 250 поршоонхо лаб абаха эзргэтэй. Эдэбхитэй, хүн зоноороо үгэхэ ойлголсожо худэлдэг П. И. Афанасьевай фермые даагшаар худэлжэ эхилэһнһээнь хойшо эндэ ажалай журам һайн, бүхы юумэнь гуримтай болоо. Байрануудынь хуушаншье һаа, яб-байса зэһабариллагдаа, досоонь сэбэр, зохид байдаг болоо. Гахайнуудые харуулһалха, эдеэлүүлхэ, эхнүүдыень түрэлгэдэнь бэлдэхэ, поршоонхо абаха заабаринууд нарин нягтаар сахигдана. Эндэ бүхы коллективээ урагшань дахуулан ябадаг эдэбхитэй бэрхэ гахайшад М. С. Афанасьева, М. Ф. Димова, М. П. Встапская гэгшэдэй хубитаехэ.

Тиигэжэ гахайн маха үйлэдбэрилгые эрид дээшэлүүлхэ, бүри энэ жэлһээ тус фермэ ажахынгаа гүрэндэ худалдадаг бүхы маханай 33 процентые оруулдаг болохонь.

Ажахыдамнай 8 мянган толгой хонин һүрэг үсхэбэрилэгдэнэ. Тиимэһээ энэ һалбари совхоз соогоо продукци үйлэдбэрилгэдэ багашаг һуури эзэлдэг гэжэ тоологдоно. Тоэд, үнэндөө, хонин һүрэгыэ зүбоор үсхэбэрилжэ шадаа һаамнай, нилээд ашаттай, горитой продукци үгэжэ шадаха байна. Байгша ондо колхоздо эүүн эхэ хонин бүриһөө 95 хурьган түлжүүлэгдэжэ, хонин бүхэнһөө 3,6 килограмм ноохон хайшалагдаад, энэ һалбариһаа продукци абаха, гүрэндэ худалдаха түсэбтэ даабари бүхы зүйлоор үлүүлэгдээ. Ашаг олзошье горитой оруулагдаа. Дүрбэн ахалагша хонишод В. М. Халудоров, В. Б. Бадмаев, Д. Д. Билдушкин, мүн залуу хонишон Ч. Д. Анданов гэгшэд зуутан болоо.

Энээн дээрэһээ түс һалбарияа улам һайнаар хүгжөөхэ, хонидой тоо толгойе олошоруулха, бүри энэ жэлһээ эмэ түлгэнүүдые үрэжүүлжэ, тэдээнһээ түл абаха, хонишодой байра байдалые һайн болгохо зорилго табинабди. Юуб гэхэдэ, эндэ түйлагдаһан бараг үрэ дүнгүүдые, илангаяа гэр бүлын подрядай түрүүшын һайн дүй дүршэлые алдажа болохогүй бшуу.

Мал ажалай бүхы продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэбые заатагүй дүүргэхэ, горитой продукци түсэбһөө гадуур худалдажа, сэбэр ашаг олзо һайса оруулха, экономикоёо түргэн бэхижүүлхэ гээшэ маная гол зорилго болоно. Нооно худалдаха түсэб дүүргэгдээ гэжэ дээрэ дурдаа һэм. Гүрэндэ мяха худалдаха түсэб дүүргэхын тула тус тустаа 100 килограмм шэгнүүртэй 100 гахай, тус бүридөө 400 килограмм шэгнүүртэй үхэрнүүд, адуун, 42—43 килограмм шэгнүүртэй 200 хонид шахагдан таргалуулагдажа байна.

Адууһа малайнгаа ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхын тула түбхын түрүүн элбэг ехэ, эрхим шанартай тэжээл хэрэгтэй. Һүүлэй жэлнүүдтэ сабшалан, бэлшээрийе һайжаруулха, эзэдтэй болгохо, һайнаар үтэгжүүлхэ, уһалха хэрэгтэ бага бэшэ анхарал хандуулнабди. Тэрэнэй ашаар нёдондо илангаяа ехэ үбһэ, шэмэтэ тэжээл бэлэдхэжэ, бүри май һарын барагдатар үнеэдтэ, эхэ хонидто үбһэ тэжээл эдюулхэ аргатай болоо. Тэрэнэйл ашаар бэлшээриин муу, гандуу байһан хабар-зунай үедэ һүн ехээр абтаа, хурьгад, тугалнууд олоор түлжүүлэгдээ. Илангаяа түбэй фермынхид һайжаруулагдаһан, уһалагдадаг бэлшээридээ малаа адуулжа, июнь, июль һарада үнеэн бүхэнһөө үдэрэй 12 килограмм һу һаагаа.

Ган гасуур болоһон энэ жэлдэшье үбһэ тэжээл яһала бэлэдхэгдээ. Бүхыдөө 18 мянган центнер үбһэн абтаа. Зунай хүрууда кукурузын сэхэнхи ургасын хүлдэшэһэн дээрэһээнь ороидоол 500 тонно силос дараабди. Тиимэһээ зорюута таригдаһан, мүн эдеэшээгүй ногоон таряанай ургасаар 4500 тонно сенаж, рапсын ногоо, һолоомо холижо, 1000 тонно соломонаж дараабди. Витаминтай ногооной гурил бага эзргэ бии.

Малай условно толгой бүхэндэ (талха таряанай зүйлгүйгоор) 10,5 центнер тэжээлэй единицэ болохо үбһэ хоол ноосэлэгдөө. Эдэ бүхы тэжээлые зүбоор буйлуужа, холижо, шанаржуулжа, малдаа эдюулээд, үбэлжэлгые муу бэшээр үнгэргэхэ, ашаг шэмэшье сэхээр абаха арга бии.

Ямаршье амжалта, үйлэдбэриин ехэ үрэ дүнгүүд түрүүн хүнүүдэй оролдосото ажалаар, тэдэнэй һайн һайхан эрмэлзэлээр туйлагдадаг гээшэ. Тиимэһээ тэдээндэ урагшатайгаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэ эрхэ байдал олгохо, урмашуулха хэрэгтэйнь элитэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ малшадта зохид һайн гэр байра барижа үгэхэ, фермэнүүдэ улаан булан гэхэ мэтые түхеэрхэ, малшадай үхибүүдэй байха ясли-сад тосхон бүхэндэ бариха, һургуулинуудай гэр байрые һэльбэн шэнэлхэ, үргэдхэхэ, клубуудай хүдэлмэриие һэргээхэ талаар бага бэшэ оролдолго гаргагдана. Һаалиин, гахайн фермэнүүдэй, хонишодой, тракторна бригадануудай коллективүүд хуу хамтын подрядаар хүдэлнэ. Эгээл эрхим дүн туйлагшадые урмашуулха тусгаар шангууд тогтоогдонхой. Жэшээнь, үнеэн бүриһөө жэл соо 2500—2700 килограмм һу һааһан хүн 200—300 түхэриг, харин 3000 килограмм һу һаагаа һаа, 500 түхэриг шан абаха юм. Гахайшад, хонишодтошье баһал тиимэрхүү шангууд тогтоогдонхой.

Туйлагдаһан зарим тэды үрэ дүнгүүднай маниие бүри ехэ, шэнэ амжалтада үрэаана, уялгына, үшөөл һайнаар хүдэлхэ арга боломжотой байһыемнай харуулна.

Б. АНДАНОВ,
Загарайн районой XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

НОВОСИБИРСКЭ ОБЛАСТИИН СОЁЛОЙ ҮДЭРНҮҮД — БУРЯАДАЙ АС

МОРИН ЭРДЭНИЕЭ ХҮНДЭЛ

Черепановска район. «Медведский» совхоздо юрын, үе сагһаа хойшо хүнтэй ханилһан тон һайн амитан — морин һууринайнь шэмэг мэтэ үнэтэ шухаг юумэниинь болонхой. Манай хурдан түргэн эүүн жэлдэ бидэ мориндо анхаралаа дэмы һуладуулбашье, саг соогоо алдуугаа ойлгожо, тэрэнээ зайаабди. Харин медведцүүд мүнөошье мориной аша тусын урдынхиһаа бага бэшэ байһыень бодотоор гэршэлэн харуулаа. Эндэ мориной фермэ хоёрдохи стадион мэтэ болонхой. Мүнөө фермэдэ манежэй барилга дүүрэнтэжэ байна. Харин спортивна һургуулидань мори урилдаанай спортоор һуража, бэлэ һорихо дуратайшуул захагүй олон юм.

Иимэ эрхэдэ гансал амитанда үнэн зүрхэнһөө дурлаһан хүнүүд хүртэдэг. Мүнөө мори эмээллэжэ унагшадай секциндэ худөөгэй табин үхибүүд һурана. Гайхалтай, хараханда зохид иимэ зүйлэй спорт-до тэдэнэр гансашье түрүүшын алхам хэнэ бэшэ, мүн медведцүүд спортивна туйлалтануудаа бүри шэнэ шатада хүргэхэ зорилго хараална.

Һургуули байгуулха тухай худөөгэйхид үнинэй бодомжолдог байгаа. Эдэнэй зорилгонь бэелүүлэгдээ. Тус совхозой морёор урилдалгын спортсмэнүүд областиин чемпионадта долоо дахин хабаадаа һэн. Тэндэ чемпионой нэрэ эзргэдэ гүрбан удаа хүртөо. Һаяхан үнгэргэгдэһэн иимэ мүрысөөндэ хоёрдохи һуурида гараа. Түрүү һуурияа булаалгаха гээшэ сэдьхэлдэшье хүндэ байдаг шуу.

Зуу гаран жэлэй саада тээ, һууринай анхан байгуулагдаһанһаа хойшо морин худөөгэйхидэй үнэн нүхэрынь байгаа. Хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ поли дээрэ худэлөө, эдеэ хоолоор хангаа. Һууринаа барихадань туһалаа. Һүүлэрнь һайндэснүүдэй омогорхол — гоёолтонь болоо. Гурбан мори хуллоод, хонхо, бүлбэнүүрэй жэгтэй гоё жэнгирээн доро түрэ хуримай ёһолол ямар һайханаар үнгэрдэг бэ! Ургасын һайндэртэ хатарша эмнигүүдэй урилдаан бүришье гоё лэ! Ябашье һаа, медведцүүд мүнөө ажабайдалаа моринтой сэхэ холбонхой.

Гэбэшье мүнөө морин гээшэ гансал нааданхай шэнги болошоо гү? Үгы. Мориной фермэ совхозой кассада жэл бүхэндэ зуу гара мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулна. Ажахы гансашье үүлтэртэ мориды-ре худалдажа олзотоно бэшэ, мүн туд бүреэ тонно шахуу шэгнүүртэй хүндэ ашаа шэрэхэ совет үүлтэрэй мориды-ре үсхэбэрилнэ. Түргэн үдэдэг, харууһа багатай эдуу морид саашадаашье эрид ох-лагдажа, эгээл олзотой-ри болгогдохоор хар-на.

Мүнөө совхоздо эн-тэрэй зуун табяад мор-Эдэнэй дунда хатарш-төөшэд олон. Хараа-һайхан бэетэй, хурдан-бүхэндэ олошорно. Һа-бал, худөөгэйхидэй ам-бүри һонирхолтой, у-гэндэр боложо байна.

Е. Ш.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: даагша Б. Вербер.

Авторай

УРАГШАТАЙ ДАБШАЛТА

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи фермын һаалишад тон баяртай. Мүнөө тэдэнэр ажалдаа гоё һайхан моодын туфли үмдөод ошохоор болоо юм.

Ажахыда фермые болбосон түхэлтэй болгохо худэлмэридэ Колыванска харгын оньһожоруулагдамал-нүүдэл колоннын худэлмэришэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа һэн. Эдэнэр фермэ доторхи харгыда шорой адхажа зэһабарилаад, асфальтаар хушаа юм.

Предприяти 1981 оньһоо ажаллана. Тон богони болзор соо коллектив фермэ доторой 60 гаран километр утатай һайн харгы барижа шадаа. Тэрэшэлэн «Красный Октябрь», «40 лет Октября», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта, «Вьюнский» совхоздо болон бусад ажахынуудта һуурин, тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо худэлмэриюм. Мүнөө харгы бө-«Кандауровский» со-ажаллана. Тэндэ малы-лексые болбосон түхэ-гохо худэлмэрэ-байна.

Колыванска ДПМК-гадна үнгэрһэн зуун-лэй туршада тарялан-гуудта 200 мянган га-бэлэжэн метрэй талмай-таар хушаа, мүн өөһ-худэлмэришэдтэ 1600-дүрбэлжэн метрэй гэр-барижа, ашаглалгада т-

ОЛООР, ТҮРГЭНӨӨР БОДХО

Валентина Александровна Кулида арбан хоёр жэлэй саана Ленинград хотын булэг барилгашадтай Байгалай хото эрьедэ буужа, Северобайкальск хотын һуури табилсаһан хүнүүдэй нэгэн юм. Тэрэ гэһээр нилээд олон жэлнүүд үнгэрөө, ехэ ажал худэлмэри хэгдээ гээшэ ааб даа. Мүнөө Северобайкальск хотын үйлсэнүүдые үндэр сагаан гэрнүүд шэмэглэнэ. БАМай барилгашад, түмэр замшад шэнэ байрануудта олоор түбхинэн орожо, жаргалтайгаар ажаһууна, ажаллана. Энэ гэрнүүдэй олонхииень Валентина Александровна барилсаһан байха юм. Үнинэй худэлмэришэн Валентина Кулида үдэр бүриингөө даабари 25-30 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, бэшэндээ түрүү ажалай ульгэр жэшээ харуулдаг заншалтай.

Дүршэл шадабаритай ажалша бэрхэ худэлмэришэнөө суг худэлдэг нүхэдынь бригадираар дэбжүүлээ бэлэй. В. А. Кулида худэлмэри эмхидхэхэдээшье, ажаллахадаашье бэрхэ байһанаа хэрэг дээрэнь харуулжа шадана. Бригадынь гэшүүд байрын гэрнүүдэй дотор талын худэлмэри һайн шанартайгаар хэжэ, «ЛенинградБАМстрой» гэжэ оньһожоруулагдамал колоннын худэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ хододоо шалгаржа, дурасхаалта бэлэгүүдээр, мүнгэн шанагаар урмашуулагдаһан лэ байдаг. Тус бригадын коллектив Агуу Октябриин 70 жэлэй ойе угтуулан уялга абаад, урагшатай бэелүүлнэ. Байгша оной эхиннһээ тэдэнэр 200 шахуу мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын худэлмэри хээ.

— Бидэ бүхы ажалаа бригадна подрядай гуримаар хэнэбди. Гэрэй хана, сонхын рама, үүдэ шэрдэхэ худэлмэри оньһон түхеэрэлгэнүүдэй хүсөөр хэгдэнэ. Бри-гэшүүд хоёр халаа-да ажаллана. Шэнэ с-оньһон техникэ үй-нэбтэрүүлһэнэй ашаг-тивнай ажалай бүтэ-дээр дээшэлүүлнэ, б-лаа һайн шанартайг-— гэжэ бригадир В. А-хэлэнэ.

Тус бригадын гэ-гаан үдэрэй худэлм-бэн үдэрэй турш-Ажалаа зүбөөр эр-эрилтээ шангадаг-һээ В. А. Кулидын-коллектив даабарн-үлүүлжэ, социалис-дэ эрхимэнэ бшуу.

Ленинградай барим-байратай гэр хара-болзорһоо һараар-лалгада тушаажа, Се-кальск хотын ажалс-баясуулаа һэн.

Н. ТУ-

КПСС-эй Северобайкальск горкомой ми-

ЭМСЭ

Ашаг үү

Мелиораци ба ургаса

ТЭЖЭЭЛ ҮЙЛЭДБЭРИЛГЫЕ ЭРШЭДХЭХЭ

Һүүлэй жэлнүүдтэ энээниие бэеэ дааһан һалбари болгохо, хамтын подрядай гуримаар хүдэлжэ, үбһэ ногоо, силосэй ургамалнуудые, корнеплодуудай найдамтай ургаса абадаг болохоор бүхы шэнэ, түрүү онол арга, технологи энэ һалбарида нэбтэрүүлхэ саг ерээ.

Хяагтын райондо бүри урданһаа хойшо үндэр баян ургаса абадаг луговодууд, кукурузашад бии байһан гээшэ. Жэшээлхэдэ, Худэриин совхоздо хэдэн жэлэй саана үнинэй луговодууд Б. Доржиев, Н. Дугаров болон бусад сабшалангай гектар бүриһөө 50—55 центнер үбһэ абажа, бүхы республика соо суурхадаг һэн. «Родина» колхозой хэдэн үеын суута кукурузашад Дампиловуд жэл бүри үндэр баян ургаса абадагаараа мэдэгдэжэ болоһон байгаа.

Тэдэнэй түрүү дүй дүршэлынь, һайн һайхан жэшээнь һүүлэй үедэ мартагдантажа байһаниинь тон харамтай.

Мүнөө олонхи ажахынуудта сабшалан, тэжээлэй ургамалнуудые тариха газар даажа абаад, тэндээ түхэреэн жэлдэ худэлдэг ,хамтын подрядай гуримаар ажалладаг звенонууд үсөөн бэшэ. Хяагтын совхозой Б. П. Осеевэй, Мөөрөошын совхозой Д. Т. Юможаповай, «Родина» колхозой Н. М. Афанасьевай, Улаадайн совхозой Н. Д. Серебренниковэй звенонууд даажа абаһан сабшалан дээрэнээ жэлнэ жэлдэ ехэ үбһэ хуряадаг.

Илангаяа сабшалангай газарые һайжаруулха, саг соонь һайса уһалха, үтэгжүүлгэ оруулха талаар ажахынуудта огто юумэн хэгдэнэгүй гэжэ хэлэхын аргагүй. Райондо газар уһалха хүсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүд жэл бүри олон боложо байна. Уһалуурийн шэнэ һубаг хаанаб, хаалтанууд үсөөн бэшэ баригдана. Гансахан үнгэрэгшэ табан жэл соо районой ажахынуудта хамта 1756 гектар газар уһалха 11 системэ баригдажа ашаглагдаа. Тэд тэдэнэй ороидоол 5—6-ниинь лэ ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгдэнэ. Бэшэниинь уһанай дутамагһаа, проектын буруугаар табигдаһанһаа, барилгынь дутагдалтайгаар хэгдэнэнһээ боложо, хүсэд худэлнэгүй.

Хүдэриин талын ажахынууд жэл бүри хабартаа газараа уһалха уһаар дуталдажа, бэрхэтэй байдалда ородог? Тиимэһээ Сухэ гол дээрэ тусгаар системэ барижа, зарим уһыень тиишэ урадхуулха тухай һанамжа дурадхал республикын Мелиорациин болон уһанай ажахын министерствэдэ оруулаһхайбди. Бүри энэ жэлһээ Ранжуровай нэрэмжэтэ, «Дружба» колхозуудта, «Пограничный» совхоздо уһалуурийн хуушан һубаг хаанабуудые хаалтануудые һэльбэн шэнэлхэ, һайнаар зэһабарилха хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээ.

Район соо газар уһалха хүсэ ехэтэй 46 бүлүүр станци, олохон «Фрегат», «Сигма», «Днепр» түхэлэй түхеэрэлгэнүүд бии. Тэдэниие хабар, намарай сагта, заримыень үбэлдөөшье хүдэлгэжэ, уһалуурийн системэнүүдые дүүрэн хүсэндэнь ашаглаад, 5000 гектарһаа бага бэшэ сабшалан һайса үндалуулха аргатайбди. Уһалагдадаг сабшалангай гектар бүриһөө адагынь 28—35 центнер үбһэн абтаха эзргэтэй. Харин энэ жэлдэ олонхи ажахынуудта уһалагдадаг сабшалангай гектар бүриһөө' миил 15—20 центнер үбһэн абтаа ха юм.

Уһалагдадаг газар ямаршье жэлдэ тогтууритай һайн ургаса үгэхэ ёһотой. Тиимэһээ гансашье тарялан дээрэ бэшэ, мүн сабшалан ашаглалгада эршэмтэй технологи нэбтэрүүлхэ, газарай хүрьһэ һайжаруулха, культуртехническэ худэлмэри хэхэнээ эхилээд, үтэгжүүлгэ зүбөөр оруулха, ногооной үрэһэ тариха хүрэтэр бүхы юумые наринаар, түсэбэй ёһоор бэелүүлхэ хэрэгтэй. Эгээл эндэ хамтын подрядаар газар дээрээ түхэреэн жэлдэ худэлдэг бригада, звенонууд ехэ юумэ хэжэ шадаха байна.

Эдэ бүгэдые һайн мэдэжэ байбашье, олохон ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд хуушанайнгаа модохир заншалһаа хүсэд хахасанагүй, шэнэ, түрүү юумые түргэн нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ шархуугаар хандадаг үшөөл зандаа гэхээр. РАПО, тэрэнэй мэргэжэлтэд иимэ байдалтай үшөөл эбсэһээр зандаа.

Үбһэ тэжээлые элбэг ехээр бэлэдхэхэһээ гадна, тэрэниие һайн шанартайгаар, түрүү технологиин ёһоор хуряаха, витамин, белок элбэгтэй байлгаха гээшэ мүнөө үеын гол шухала ерилтэ болоно. Гэбэшье, ажахынуудта бэлэдхэгдэһэн үбһэнэй, сенажай, силосэй, ногооной гурилай шанар үшөөл муу байнаар. Илангаяа нэгэдэхи, хоёрдохи классай үбһэн тон бага.

Тэрэшэлэн колхоз, совхозуудта энэ жэлдэ 3600 тонно үбһэ хадагалха ехэ сарай, һарабшануудые түхеэрхэ гэжэ түсэблэгдэнэн, энээндэ мүнгэ зөөришье һомологдоһон байгаа. Тэд «Дружба», Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозуудта, Худэриин, Улаадайн совхозуудта тэдэ түхеэрэлгэнүүдынь баригдажа эхилэгдэһэн аад, мүнөө хүрэтэр хүсэндөө хүргэгдөөгүй байнаар. «Пограничный», Худэриин, Хяагтын совхозуудта вентиляторнуудай үгы байһан дээрэһээ нэгэшье тонно үбһэн үлеэгдэжэ хаагдаагүй. Алтайн совхоздо үбһэ хадагалха байрань баригдажа захалагдаашьегүй.

Адууһа малые үбһэ тэжээлээр хангаха, тарялан, сабшалангай ургасые дээшэлүүлхэ асуудалда анхаралаа һуладажа яашье болохогүй гэжэ энэ жэлдэ тохёолдоһон байдал үшөө дахин харуулна.

П. ГАВРИЛОВ,
Хяагтын агропромышленна нэгэдэлэй Соведэй түрүүлэгшэ.

Табан жэлэй түрүүшүүл

Улаан-Удын хүүргэнүүдэй, түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой электроцех. Эндэ табан жэлэй түрүүшүүл олон юм. Валерий Лазаревич Левитинэй хүтэлбэрилдэг бригадада 12 дүршэл ехэтэй электро-слесарьнүүд хүдэлнэ. Тус бригада цех соогоо түрүү һуури эзэлжэ, социалис мүрысоондэ онсо шалгардаг заншалтай. Тэдэнэр халаанайнгаа даабари холо үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: цехэй түрүү бригадир В. Л. Левитин.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Түгнын шулуу нүүрһэнэй уурхайн барилгаһаа

ЭРХИМҮҮДЭЙ НЭГЭН

Сагаан-Нуурай зүгһөө эртэ үглөөнһөө хүйтөөр нэбшээлнэ. Нэгэ дороо зогсожо байгаа һаа, нилээн жахыжэ даарамаар. Тоэд барилгашадта хамаагүй, табан дабхар байшан дотор дотоодын худэлмэринүүд бүшуу түргэнөөр ябуулагдана. Энэмнай хадаа 422 һууритай ерээдүйн хамтын байра мүн.

Башенна кран бетоной холисо дамжуулжал урдинэ. Тусхай түхеэрэлгэ дээрэ тэбхытэр ябталаатай боро, улаан хирпиисэ өөдөө гаргагдана. Зуун метрэй саанахана, яаматай, ялхитай газарнуудта «ЗИЛ-130» «уухилан» жудхэнэ. Штукатурна станциин бункерта няалдан шахуу зогсожо, жолосшоной кузовоа үргэхэ түхеэрэлгээ дараадхихадань, доторой худэлмэридэ хэрэгтэй холисо аалиханаар доошоо бункер руу адхарна. Операторай станцияа худэлгэхэтэйнь сасуу бүдүүн шлангаар барилгын материал өөдөө, гурбадахи дабхарта дамжуулагдана бшуу.

Дабхартань гарабаб. Худэлжэ байһан хүнүүдые бага эзргэ адаглан зогсожо байтарни, хэншьеб мастерогоо хажуу тээшэнь табижа, шангаар дуугарба:

— Баирма, танда ерээ бэшэ гү?

Холисо худхадаг түхеэрэлгын худэлмэриие адаглан хаража байһан эхэнэр наашаа эрьожэ, хамгаалгын нюдэнэйнгээ томо шэлээ эбана. Энэмнай хадаа Түгнын барилга дээрэ худэлдэг штукатур-шэрдэгшэдэй бригадир Баирма Очирова мүн. Мүнөө жэл ашаглалгада тушаагдаха ёһотой хамтын байрын гэр доторой худэлмэри ябуулнад бшуу. Юрэдөөл, прорабшье, мастершье тэдээндэ хандахадаа, нэгэл үгэтэйнүүд: «Басагад, түргэлэгты, шамдагты!». Басагад яарана, тоэд энэнь шанарта муу талаһаа нүдлоолнэ бэшэ.

— Үлүү ажал хэхэ ушар тохёолдоно. Юуб гэхэдэ, гэр барилгын комбинадай эльгээһэн ханын хабтагайнуудай зариманиинь стандартнуудые хазагайруулан хэгдэнхэй. Заводой хэб шудхагшадай дутагдалнуудые усадхаха баатай болонобди. Нэгэ жэгдэ бэшээр, һарюу мурюугаар, зарим тээгээ нүхэтэйгөөр бүтээгдэһэн юумые хабсаргашад яагаад заһахаб даа. Маһайл толгой дээрэ бууна. Шэнэ гэртэ нүүжэ орогшод абаһаар лэ манай худэлмэриие сэгнэдэг гээшэ. Тиимэһээл үзэмжэтэйгөөр, шанартайгаар хэхые оролдоноби,— гэжэ Баярма Очировагай хэлэхэдэ, «Нээрэшье, шэнэ гэртэ ан бун түбхинэгшэд түрүүшээр штукатур-шэрдэгшэдтэ һайшаал, маттаалаашье, гомдол, мууларашье хандуулдаг лэ. Эдэнэй худэлмэриие голоһон ушарнууд олон лэ дайралдадаг. Харин Баирма Очировагай бригадынхид ямаршье голодоһогүйгөөр худэлхын тула оролдодог юм байна гэһэн бодол толгойдом ороо һэн.

КПСС-эй гэшүүндэ кандидат Б. Очировагай бригада Агуу Октябриин 70 жэлэй ойе угтуулан абаһан уялганууд соогоо «Объект бүхэниие «найн» гэһэн сэгнэлтэйгээр ашаглалгада тушааха» гэжэ бэшэһэн юм. Бригададань 22 хүн оролсоно. Һаһаараа, абари зангаараа, шадабариингаа талаар ондо ондоонуудшье һаа, өөрынгөө хэрэгтэ үнэн сэхэ хүнүүд гэбэл, үлүү гоёоһон үгэ бэшэ. Эдэнэй эбтэй, харилсаа һайнтай худэлмэри тухай Түгнын барилга дээрэ хүндэтэйгөөр хэлсэдэг, жэшээ болгон 'дурдадаг заншалтай. Гэбэшье нэрэ хүндэ өөрөө ерэдэг бэшэ. Элсүүлхы шадабари, эмхидхэл хэрэгтэй. Эндэ бригадирай гол үүрэг арсашагүй юм.

Жэлэй эхиндэ бригада иимэ уялга абаа һэн: «Агуу Октябриин 70 жэлэй ойдо жэлэй түсэб дүүргэхэ». Үгэнь хэрэгээр батадхагдана. Эндэхи худэлмэришэн бүхэн удэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ. Хэрбээ хүн бүхэн халаанай туршада 12,3 дүрбэлжэн метр ханада штукатур-шэрдэлгэ хэхэ һаа, тэрэнээ 13,9-дэ хүргэдэг юм.

Түрүү бригадирые дунда шатын эрхим хүтэлбэрилэгшэ, һурган хүмүүжүүлэгшэ гээд нэрлэмээр. Юуб гэбэл, тэрэ бригадынгаа гэшүүдэй шадабаряа дээшэлүүлгэдэ саг үргэлжын анхарал хандуулна бшуу. Зарим штукатур-шэрдэгшэд Улаан-Удын гэр барилгын комбинадай объектнүүд дээрэ һуралсал гараһан, нүгөөдүүлынь һуралсалай комбинадай дэргэдэхи курсануудые дүүргэһэн байна.

Коллективэйнгээ хүсые зүбөөр хубаари

Хүүхэд Октябриин алдарта хэрэг мүнөө манай [illegible] хэрэгээр батадхагдана, мүнхэлэгдэнэ гэхэдэ [illegible] болохогүй. Үнэхээрөөшье, суута «Аврорын» [illegible] дохёогоор түби дэлхэйн олон тоото ара[illegible] нойрноо һэрижэ, социалис байгуулалта хүн [illegible] зол жаргал, бодото эрхэ сүлөө олгодог об[illegible] гэжэ үнэн зүрхэнһөө ойлгоһон, манай орон [illegible] тон бага болзор соо — 70 жэлэй туршада [illegible] тугэс хүсэтэ томо гүрэн болотороо урган [illegible] байна. Энээниие юундэ хэлэнэбиб гэхэдэ, [illegible]шье далайн саагуурхи капиталис оронуудай [illegible]шод манай ороной амжалта туйлалтануудые [illegible]ргүй орхихо, элдэб дутагдалнуудыемнай ехэ [illegible] харуулжа, шууяа татаха һэдэлгэ гаргадагынь [illegible]. Тиимэһээ тэдэнэртэ харюу болгон, Агуу [illegible]бриингаа 70 жэлэй ойе ажалай ехэ бэлэгүүдээр [illegible] ёнотойбди гэжэ һананаб.

[illegible]үүхэ Октябриин 70 жэлэй ой совет олон үндэ[illegible]ниһаа бүридэһэн эбтэй эетэй арадуудай хам[illegible] һайндэр болохо байһаниинь дамжаггүй. [illegible] манай ороной ямаршье ажалша коллекти[illegible] олон ондоо үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд [illegible]ха юм. Жэшээнүүд олон ааб даа. Манай [illegible]лаанин комплексдо 17 һаалишан ажаллана. Энэ [illegible] коллектив соомнай ород, буряад, татар, ук[illegible] белорус арадай түлөөлэгшэд эбтэй эетэйгээр, [illegible] нэгэл зорилго табинхай ажаллана. Тиихэдэ [illegible] байгалай туршалга-үйлэдбэриин ажахыда хэды [illegible] үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд хамта ажаллана [illegible].

[illegible] көрөө татар угсаатанби. Татарай АССР-тэ түрэ[illegible] «үлөө дүрөөдэ, гараа ганзагада» хүргэ[illegible]м. Зүгөөр эхэ, эсэргэйгээ хамта Буряадай рес[illegible]када нүүгэ ерэһэн зомди. Минии эхэ бүхы [illegible] соогоо һаалишанаар хүдэлжэ ябаһан юм. Тии[illegible] бишье бага наһанһаа хойшо һаалишанай ажал [illegible] болоһон хүн аабзаб.

[illegible]гэ хойноһоо дахасалдажа, үнэздые һаадаг [illegible]ргэр шадахаар һаань, үнэздэйнгээ һүрэгтэ оруулдаг байнабди. Тиигэжэ дааргайаар, тэсэбэритэйгэр үүлтэрэй хүдэлмэри ябуулаа һаа, һу өхэр үгэдэг үнеэд олошорхо байна ха юм. Һу багаар үгэдэг, ашаг шэмэ багатай үнеэд олзогүй гэжэ мэдэхэ ёнотойбди.

Манай ОПХ-гай дирекци һу һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй һуудал байдалда анхаралаа ходо хандуулжа байдаг. Бидэниие гэр байраар, үхибүүдыемнай ясли-садуудаар хангана, ажалладаг газартамнай улаан булан бии. Тэрэ улаан булан соо телевизор, радио, газетэ, журналнууд табяатай байдаг. Ажалай һүүлээр бээ угааха душ, үбэлэй үедэ столово хүдэлдэг.

«ЭРШЭТЭ АЖАЛАА — ЭХЭ ОРОНДОО»

Би байгша ондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2000 гаран килограмм һу һаагаад байнаб. Тиигэжэ районойнгоо һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлхэ болобоб. Энэ амжалта туйлахадамни коллективнай ехэ габьяатай.

Өөр тухайгаа, ажал хэрэг тухайгаа эндэ хөөрэхэдөө, манай ороондо ямаршье үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд эршэтэ ажалаараа хүн зоной дунда хүндэтэй болодог юм гэжэ үшөө дахин гэршэлэн харуулхые ороддобоб. Минии ажалые парти болон правительство үндэрөөр сэгнэжэ, «Шэн габьяата ажалай түлөө» медаляар, «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн энгэртээ зүүдэг тэмдэгээр, ВДНХ-гай медаляар шагнаһан байна.

Би шадал ээргээрээ ниитын хүдэлмэридэ хабаадалсадагби. Арадай депутадуудай Кабанскын сельскэ Соведэй депутадаар гурбадахияа байгша ондо һунгагдабаб. Тиигэжэ түрэл коллективни намда ехэ этигэл найдабари үзүүлээ. Бишье олоной хэрэгэй түлөө урдынхидаал мэтээр ороддохоб гэжэ найдуулха байнаб. Өөрөө депутат байһан хойноо бүсадта жэшээ харуулха ёнотойшье, үялгатайшье байнаб. Тиимэһээ «Эршэтэ ажалаа — Эхэ орондоо зорюулая!» гэжэ «Буряад үнэн» газетын бүхы уншагшадые үряалнаб. Энэмнай Агуусхэ Октябриин 70 жэлэй ойдо зорюулагдаһан эрхим бэлэгнай болохо ха юм.

Н. КИСЕЛЕВА,
Кабанскын районой Байгалай ОПХ-гай Закалтусай һүнэй комплексын һаалишан, сельскэ Соведэй депутат.

ТАНИИЕ ЯМАРДААР ХАНГАНАБ

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг һалбари 1986 оной январь һараһаа ороной-мнай арадай ажахын бүсад һалбаринуудта адли, ажахын шэнэ эрхэ байдалда хүдэлжэ эхилһэн байна.

Экономическа шэнэ эрхэ байдалда орожо хүдэлхын урда бэлэдхэлэй горитой хүдэлмэри хэгдэ. Тусхайлбал, һалбариимнай хүдэлмэрилэгшэд бэлэдхэлэй үе соо Россин Федерациин бүсад областьнуудта хэгдэһэн экономическа туршалгын дүнгүудые шэнжэлһэн, предприятинууд хэмһээ гадуур гаргагдаад, ёноор худалдагдадаг гүй бүдүүд, запас частьнууд болон бүсад зүйлнүүдһээ сэбэрлэгдэһэн байна. Мүн энэ үе соо салин хүлһэнэй, материальна урмашуулгын, үйлэдбэриин-социальна хүргэлтын фонднууд байгуулагдаа һэн.

Республикын хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын һалбарида XII табан жэлэй гараһанһаа хойшо ямар хубилалтануд болоноб? Һалбариин хүдэлмэрилэгшэд ямар амжалта туйланаб, ямар талаараа ядалсанаб гэжэ хараад үзэе.

Хэрбээ хэгдэһэн юумэнэй хэмжээнэй дүнгүудые хараха болоо һаамнай, табан жэлэй түрүүшын жэлдэ манай министерство муу бэшэ дүнгүудые туйлаа. Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын түсэб 103 процент, тэрэ тоодо хүдөөгэй хүн зоной — 105,3 процент дүүргэгдэһэн байха юм. Хэрбээ тэрэнэй жэлэй дунда эзэргын үргалтые анхарбалнай, бүхыдөо 108,5, хүдөөдэ 109 процентдэ хүргэгдэһэн байна.

Хангалгын хэмжээнэй үргалтын жэл соо бүхыдөо 1796 мянган түхэригтэ хүрэхэдэнь, хүдөөдэ 608 мянган түхэриг болоо. Энэмнай XI табан жэлэй дундуур үргалтаһаа тус тустаа 34, 55 процентээр ехэ болонхой.

Республикымнай зоной хүн бүриин ажаһуудалай хэрэглэмжэнүүдэй хангалга 1986 ондо 1 түхэриг 32 мүнгөөр дээшэлжэ, 23 түхэриг 77 мүнгэнэй болоо, харин хүдөөдэ энэ тоо 20 түхэриг 64 мүнгэндэ хүрөө.

Ажалай бүтээсын түсэб 103,3 процент дүүргэгдэ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээн 1986 ондо 94 процентээр ургаһан байха юм.

Һалбариимнай 31 предприятиин 28-ниинь худалдаа наймаанай түсэб дүүргэжэ шадаа. Хүн зондо дурадхагдахаар түсэблэгдэнэн 24 янзын хангалгаһаа 18-аарнь түсэб дүүргэгдэһэн байна.

Һалбариин предприятинуудай материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлхынгөө хүргөөхын тулада 1,45 миллион түхэриг һомологдоһон, ашаглагдаһан байна. Тиихэдэ 818 мянган түхэригэй технологическа 479 шэнэ түхээрэлгэ табигдаа. Тэдэнэй 258-ниинь өёдолой газарнуудта, 30-ниинь трикотаж хубсаһа нэхэдэг фабрикануудта, 25-ниинь гуталай ателье ба мастерскойдо, 58-ниинь радиотелеаппаратурын газарта тодхогдоһон байха юм.

Үнгэрһэн жэл хахад соо манай һалбарида дүн хамта 14 предприяти ашаглалгада тушаагдаа. Хүнэй хубиин газар хахалха, үхэр малыень адуулха, хүн зониие хоорондонь танилсуулха, үдэр соо дүүргэгдэхэ, захил абаха гэхэ мэтэшэлэн, хамта дээрээ 45 янзын шэнэ хангалга хүн зондо дурадхагдаһан байна.

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжые саашадань улам һайнаар хангалга — манай һалбариин гол зорилго. Партимнайшье бидэндэ иимэ программа заажа үгэнхэй. Хэһэн хүдэлмэриингөө болон хүниие хангалгынгаа шанар һайжаруулхын тула гурбан шэглэлээр хүдэлхэ зэргэтэйбди. Нэгэдэхээр, предприятинуудайнгаа материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлхэ ба хүргөөхэ, дээдэ классай ателье болон салонуудые олошоруулха шухала. Хоёрдохёор, ажалай түлөөһэнэй болон хэрэглэмжэ хангалгын талаар турүү арганууды хэрэглэхэ ёнотойбди. Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудые мэргэжэл түгэс кадрнуудаар хангалга — гурбадахи шэглэлнай болоно.

Бригадна аргаар ажалаа эмхидхэлгэ дүүргэгдэһэн захилнуудай шанар һайн болголгын эгээл үнэн, найдамтай зам болоно. Мүнөө үедэ һалбариимнай хүдэлмэрилэгшэдэй 46,5 процентнь энэ гуримай ёноор ажаллажа эхилээ. Тиихэдэ ажалай түлөөһэ хэлгэдэ мүн лэ түрүү арганууд нэбтэрүүлэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, эрилтэ хэрэглэмжүүдэй хангадаһан хойно түлбэрииень түлэхэ гурим, ажахын тоосоондо ороло гэхэ мэтэ. Тиихэдэ урмашуулгын хэмжээн захилай ямар шанартайгаар дүүргэгдэнэнээ сэхэ дулдыдаха жэшээтэй юм.

Пенсионернүүдые болон үйлэдбэри дээрэ ерэхэ хүдэлжэ шадахагүй хүнүүдые хэрэглэнэбди. Мүнөө үедэ 81 хүн гэртээ юумэ хэнэ. 88 хүн хүдэлмэриин дүүрэн бэшэ саг хэрэглэхэ ажалда оронхой, 362 пенсионер хубитаяа оруулалсана.

Республикынгаа хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангалгын шанар улам һайжаруулхын тулада инженернэ хүдэлмэриин шанарта горитой анхаралаа хандуулнабди. Тэрэнэй ашаар 1985 онноо эхилжэ, түрүүшин эрилтээр бэлэн болоһон захилнуудай тоо 97,7 процентдэ хүргэдөө. Захилнуудай бүтээгдэгдэг болзорыньшье нилээд богони болоо. Бүхы захилай 97,4 процентнь саг болзор соогоо бүтээгдэнэ.

Һалбариимнай предприятинууд экономическа шэнэ эрхэ байдалда хүдэлжэ байха зуураа, үйлэдбэриингөө гаргашануудые нилээд бага болгоһон, хангалгын өөрынь үнэ сэн доошолуулһан байха юм. 1986 оной гаргаша бүхыдөо 162 түхэригөөр доошолоһон байна.

Министерствэмнай бүхыдөо гарзатай байдаг һэн. Харин 1986 оной дүнгөөр 51 мянган түхэригэй орошотой гараа гэмди. 30 предприятимнай орошо гарашынгаа түсэб дүүргээ һэн. Зарим предприятинуудай түсэбһөө гадуур орошотой гаража, тэрэнээ урмашуулгынгаа фонддо нэмэхэ, эхин шанараа гээһэн эд бараа хямда сэндэ оруулха (түрүүн зүбшөөгдэдэггүй байгаа), өөһэдынгөө зоориин эрьесэдэ ба үйлэдбэриин-социальна хүргэлтын фонднуудта нэмэри оруулха аргатай болоо юм.

Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг албанай хүдэлмэриилэгшэдэй хэдэг ажалайнгаа шанар һайжаруулхын түлөө шармайн ороддохо хүсэл эрмэлзэлтэй байхынь тулада предприятинуудтамнай урмашуулгын шэнэ гурим нэбтэрүүлэгдэнхэй. Тэрэнэй ёноор, һайнаар хүдэлһэн хүнүүдтэ абадаг салингайнь 50 процент хүрэтэр урмашуулгын фондһоо түлэгдэдэг байха. Министерство бүхыдэнь абажа харабал, 1986 ондо шагналай мүнгэнэй удельнэ хэмжээн салингай мүнгэнэй 8,4 процентнь болоо. Зарим предприятинуудта энэ урмашуулгын хэмжээн 12,7 процентдэ, тэрэ тоодо Хорин үйлэдбэриин управлениндэ 14,3 процентдэ хүрэһэншье байха юм. Тиихэдэ «Бурятмебельбыт» нэгэдэлдэ тушаалта нюурнуудай салинда дунда зэргээр 40 процент нэмэлтэ түлбэри түлэгдөө.

Манай министерствын предприятинуудта ажахы эрхилэлгын хэрэг улам һайжаруулха талаар хүдэлмэри байгша ондошье үргэлжэлүүлэгдэнэ. Үнгэрһэн найман һара соо ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалга 109,5 процентээр ургаа, харин хүдөөдэ энэ тоо 110,8 процентдэ хүрөө.

Байгша ондо 431,5 мянган түхэригэй 21 янзын шэнэ хангалга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээд байна. Хэлсээнэй ёноор ажалаа эмхидхэхэ гурим хүгөөгдэнэ. Иимэ гуримаар 45 хүн июлиин 1-нээ хүдэлжэ эхилэнхэй гээшэ.

Һалбари соомнай боложо байһан энэ ехэ хубилалтануд, хэнэйшье мэдэһээр, ажалша коллективүүдэй, түрүү хүдэлмэрилэгшэдэймнай хүсөөр түйлагдана. Коллективээрнь дурдаха болоо һаа, Улаан-Удэ хотын үйлэдбэриин управлениин, «Рембыттехника», «Бурятмебельбыт», «Бурятхимчистка», «Бурятфото» нэгэдэлнүүдэй коллективүүд экономическа шэнэ эрхэ байдалда яһала урагшатайгаар хүдэлжэ эхилэнхэй гэхэ шухала.

Хотын үйлэдбэриин управлениин өёдолшод бригадна гуримаар ажаллаха оншысынь яһала һайнаар шудалаад байна. Тиихэдэ фотографууд хэлсээнэй ёноо нэбтэрүүлэн, республикынгаа районуудаар ябажа, хүдөөдэ ажаһуургшадые байра дээрэнь хангана.

Мебель заһабарилдаг ба хэдэг мэргэжэлтэд бригадна гуримаар амжалтатайгаар хүдэлнэ. Байгша оной II кварталай дүнгөөр «Бурятмебельбыт» нэгэдэлэй коллектив министерствынгээ Хүндэлэлэй самбарта оруулагданхай юм.

Мүнөө үедэ һалбариимнай предприятинууд 1989 онноо ажахын хүсэд тоосоондо ороожо, өөһэдөө өөһэдыгөө мүнгөөр хангадаг болохо талаар бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байна.

Н. ПЕРИНОВА,
Буряадай АССР-эй Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерствын түсэблэлгын таһагай начальник.

ЭМХИТЭЙГЭЭР БЭЕЛҮҮЛЭГДЭНЭ

(ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАДАГ АЛБАНДА ЯМАР ХУБИЛАЛТАНУУД БОЛОНОБ?)

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ВАРШАВА. Һайн дуранай эдир артистнуудай бүхэпольшын «Грифиада-87» гэһэн фестиваль Щецин хотодо ехэ концертээр түгэсөө. 10 удэрэй туршада республикын Балтийн далайн эрье дээрэхи олохон хотонуудта концертнэ эрхим залнууд, соёлой байшангууд болон ордонгууд, сэгээн талада түхеэрэгдэһэн ендэрнүүд, һургуулиин конкурснуудай болон уран һайханай бүлгэмүүдэй харалганууудай лауреадууд мэдэлдэ үгтэһэн байгаа. Дүрбэдэхэ үнгэргэгдэһэн эдир бэлигтэнэй энэ һайндэртэ 1500 шахуу залуу дуушад, хатаршад, хүгжэмшэд хабаадалсаа, һургуулиин театрнууд, пантомимын студинууд, мүн тэрэшэлэн дуунай-инструментальна ансамбльнууд ба хоорой коллективүүд бэлиг шадабаряа харуулһан байна.

Фестивалиин үедэ соёлой ажал ябуулагшадтай, зохёохы ажалтанай холбоонуудай түлөөлэгшэдтэй уулзалганууд эмхидхагдаа. Эб найрамдал хамгаалхые уряалһан уряа искусствын һайндэртэ хабаадагшад баталан абаа. Эб найрамдалай, буу зэбсэг хуряахын, арадуудай хоорондо хани барисаа ба харилсаа холбоо бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ залуушуулай бүхы хүсэлэл ороллонгууды нэгэдхэхэ хэрэгтэй гээд тэдэнэр онсолон заагаа.

БУХАРЕСТ. Агуусхэ Октябриин социалис революциин 70 жэлдэ зорюулагдаһан совет соёлой үдэрнүүд Румыниин Социалис Республикада һаяхан нээгдээ. Энэ һайндэрэй программа ехэшье, элдэб, ондоошье. Сентябриин 2-һоо 12 болотор Бухарестдэ, ороной зарим томо городууд болон соёлой түбүүдтэ совет уран һайханай коллективүүдэй, солистнуудай, хүгжэмшэдэй концертнүүд үнгэргэгдэхэ. Мүн промышлённа предприятинуудта, худөө ажахын кооперативуудта, һуралсалай эмхинүүдтэ румын харагшад совет артистнартай уулзаха. Совет соёлой үдэрнүүдэй хэмжээгээр тематическа, уран һайханай болон номой выставкэнүүд, грамплатинканууудай декаданууд эмхидхэгдэхэ байна.

СОФИ. «Октябриин 70 жэлдэ—габшагай 70 рейс» гэһэн уряа-уялгатайгаар Варнадахи паромно комплексын болгар коллектив болон «Герои Шипки» гэһэн совет паромой коммунис ажалай экипаж «Хани барисаанай сэнхир замай» морягууд болон түмэр замшадта хандаа һэн. «КПСС-эй болон БКП-гэй съезднүүдэй шиидхэбэринүүдые бэлэдлүүлхэ ажалай хамтын вахтада» гэһэн интернациональна социалис мүрысөөнэй хэмжээгээр шэнэ үүсхэл найруулагдаа. Варные Ильичевскэй холбодог 4 судные бүри һайнаар хэрэглэхэ, ноябриин 7 болотор 40 мянган левэй олзо оршо нэмэжэ абаха уялга Варныи паромно комплексын коллектив абаа юм. Һайндэр болотор түсэбтэ табан жэлэй түрүүшин хоёр жэлэй түсэбые дүүргэхэ, графиг һаа гадуур 100 вагон ябуулха, харин ноябриин 7-ной ба 8-най удэрнүүдтэ гансал алмагдаһан түлишоор худэлхэ уялга «Герой Шипки» экипажай морягууд абаһан байна.

(ТАСС).

ТАСС ХИЛЫН САНАНАА

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ПРАГА. Агуусхэ Октябриин 70 жэлэй ойдо зорюулагдаһан совет графикын выставкэ Чехословакиин нислэл хотодо нээгдэбэ. Совет графикын элитэ ехэ уран бэлигтэнэй хэдэн зуугаад бүтээлнүүд тэрээн дээрэ табигдаа. Хоридохи онуудһаа эхилээд, манай үе саг хүрэтэр уран зурагай искусствын энэ жанрай үргэнөөр хүгжөөгдэһэн тухай эдэ бүгэдэ хөөрэнэ.

Энэ выставкэ СССР-эй искусство болон соёлой ажал ябуулагшадай зохёохы ажал хэрэгүүд тухай Чехословакиин олон миллион хүн зондо дэлгэрэнгыгээр хөөрэхэ байна. ЧССР-эй олон хотонуудта выставкэнүүд нээгдэхэ юм.

М. С. ГОРБАЧЕВОЙ ЗОХЁОЛНУУДАЙ СУГЛУУЛБАРИ

БЕЛГРАД. 1986 оной январьһаа 1987 оной апрель хүрэтэр КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хэлэһэн үгэнүүдэй, хөөрэлдөөнүүдэй суглуулбари «Хубилган шэнэдхэлгэ» гэһэн гаршагтайгаар Югославида серб-хорват хэлэн дээрэ барлагдан гаргагдаа. Тусхайлбал, КПСС-эй ЦК-гай январиин (1987 он) Пленум дээрэ, Владивостогото, СЕПГ-гэй, ПОРП-ын съезднүүд дээрэ, Делидэ, Ленинскэ комсомолой хуралдаан, Рейкьявигта үнгэргэгдэнэн пресс-конференци, СКЮ-гэй ЦК-гай делегациин хүндэлэлдэ Москвада болоһон уулзалга дээрэ М. С. Горбачевой хэлэһэн үгэнүүд энэ суглуулбарида оруулагдаа. Энэ суглуулбарида түша гаран үнгэтэ фото-зурагууд хабсаргагдаһан байна. Бүгэдэ нинитын эб найрамдал, буу зэбсэгүүдые хуряалга ба аюулгүй байдал хангалга тээшэ дэлхэйн оронуудай эрмэлзэжэ байһан тухай материалнууд хөөрэнэ.

ЦК-гай БОЛОХОЁО БАЙҺАН ПЛЕНУМ ТУХАЙ

ПЕКИН. Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёноор, КПК-гай арбан хоёрдохи зарлалай ЦК-гай ээлжээтэ, долоодохи Пленумые октябриин 20-до зарлаха тухай шиидхэбэринне КПК-гай ЦК-гай Политбюро баталан абаба. Чжао Цзыяннинне КПК-гай ЦК-гай Генеральна секретаринн уялганууды гүйсэдхэгшөөр һунгаха, Ху Яобанние КПК-гай ЦК-гай Генеральна секретаринн уялганууды һаа сүлөөлхэ тухай КПК-гай ЦК-гай Политбюрогой 1987 оной январь, һарада болоһон үргэдхэгдэмэл заседаниин шиидхэбэринне Пленум баталха юм.

КПК-гай болохоёо байгаа XIII съезд дээрэ Чжао Цзыянай хэхэ элидхэлые Пленум мүн лэ баталха юм.

Тиихэтээ хамта КПК-гай советнигүүдэй центральна комиссиин ба жаяг журамые шалгаха талаар КПК-гай центральна комиссиин пленарна заседаниинууд үнгэргэгдэхэ байна.

БОМБЕЙДЭ СЕМИНАР БОЛОБО

БОМБЕЙ. «Экономическа дэбжэлтын аша туһада бүмбэрсэг дэлхэйе ядерна зэбсэгһээ сүлөөлхын түлөө» гэһэн уряатай семинар эндэ үнгэргэгдэбэ. Индиин-совет худалдаа наймаанай-промышленна палатын үүсхэлээр тус семинар эмхидхэгдэһэн байгаа. Баруун Индиин 90 гаран томо ехэ фирмэнүүдэй, компаниинуудай түлөөлэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаба.

Ядерна зэбсэгэй ямар ехэ аюултай байһые ойлгохын тула сэрэгэй гү, али политическэ талаар эксперт байһанай хэрэгүүй гэжэ атомой элшэ хүсые хинаха комиссиин түрүүлэгшэ, Индиин элитэ мэдээжэ эрдэмтэ, профессор А. К. Де суглараргшадай урда үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Али бүхы ядерна тэнэрэлгэ үзэгдөө дуулдаагүй ехэ хойшолонгуудта хүргэжэ, хүн зоние үхэлэй аюулда оруулха, һандарал һүйдхэл үүдхэхэ байна.

Мүнөө үеын ядерна мухардалгаһаа гарахын тула бүмбэрсэг дэлхэйе ядерна зэбсэгһээ сүлөөлхэ, уласхоорондын аюулгүй байдал тогтоохо шухала.

НОБЕЛЕВСКО ШАН ОЛГОДОГ КОМИТЕДЭЙ ШИИДХЭБЭРИ

ОСЛО. 1987 ондо Эб найрамдал хангахын түлөө Нобелевско шан Коста-Рикын Республикын президент Оскар Арнас Санчеста олгогдобо. Норвегиин Нобелевско шан олгодог комитедэй шиидхэбэрин соо заагаһанай ёноор, Түбэй Америкэдэхи асуудалнуудые эбэй, ёноор шиидхэлые хангаха талаар шэглүүлэгдэнэн, «Түбэй Америкэдэ бата ба удаан болзорой амгалан байдал тогтоохо харгы замууд» гэһэн түгэсхэлэй документын байгша оной августын 7-до баталан абалгада хүргэнэн ажал ябуулгынгаа түлөө тэрэ энэ үндэр дээдын хайра шагналда хүртэбэ.

АРАБУУД ХООРОНДЫН КОНГРЕСС

ХАРТУМ. Иран-Иракай дайс болюулхын түлөө арабууд хоорондын арадай конгресс худэлмэреэ Суданай нислэл Хартум хотодо дүүргэбэ.

16 араб гүрэнүүдэй политическэ партинуудай ба нинтын эмхинүүдэй, парламентаринар болон юристнүүдэй, эрдэм, соёлой ажал ябуулагшадай 200 гаран түлөөлэгшэд, мүн Палестиные сүлөөлхэ эмхнин делегаци тэрээндэ хабаадаба.

Дайн байдлаае үргэлжэлүүлгые буруушаажа байһаная хуралдаанай делегадууд мэдүүлээд, Персидскэ тохойдо шуһа адхаралгата дайн байлдааанда эсэс табиха гэһэн хэлбэришэгүй хүсэл эрмэлзэлтэй байһанаа элирхэйлбэ. Иран-Иракай дайн хёморжо байһан хоёр ороной арадуудай аша туһада зүришэнэ, тус районой бусад гүрэнүүдэй аюулгүй байдалда уршаг тойбо татана гэжэ конгрессэй баталан абаһан түгэсхэлэй декларацы дотор хэлэгдэнэ.

АЛИ АЛИНДАНЬ ТУҺАТАЙ

КРАСНОЯРСК. Енисей мүрэн дээрэ оршоһон городто нэгэдэһэн хоёр видеосалон кинопрокадай ба ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын албанай али алиндань аша туһатай юм.

ҺАЙЖАРНА ҮЗЭГДЭНЭ

[illegible]ин (Ленинабадска об[illegible]) [illegible]ргаһан кишлагай ажал[illegible]ин үдэшэлэн бусаха [illegible]ийдэрэй захилнуудые [illegible]гэжэ ажаһуудалда[illegible] приборнуудые за[illegible] тушааха аргатай болобо. Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг томо байшангай коллектив хоёр халаанда амаралтын үдэргүйгоор хүдэлдэг болобо бшуу. Урунходжаевай нэрэмжэтэ колхозой энэ түб һууринһаа холо оршоһон газарнуудта захил тушаан абалгын ба ажаһуудалай талаар түргэн туһаламжа үзүүлдэг нүүдэл салонууд нэгэдэ. Ургаса хуряалгын эдэ удэрнүүдтэ областиин олонхи районуудай кооператорнууд, кинофикаторнууд хүдэлмэриеэ хубилгаа. Хүдөөгэй амбулаториннууд, фельдшерско-акушерскэ пункт түхэрсэн сүүдхэдэ хүдэлнэ.

ҮЛЭГЭРЭЙ ОКТЯБРЬ МИНИЙ ХУБИ ЗАЯАНДА

[illegible] АССР-тэ
[illegible]ЛЭН

[illegible] олошоро[illegible]
[illegible] зотой һаа[illegible]
[illegible]ргаа дахёогоор түби дэлхэйн олон тоото ара[illegible]
[illegible] нойрноо һэрижэ, социалис байгуулалта хүн
[illegible] зол жаргал, бодото эрхэ сүлөө олгодог об[illegible]
[illegible] гэжэ үнэн зүрхэнһөө ойлгоһон, манай орон
[illegible] тон бага болзор соо — 70 жэлэй туршада
[illegible] тугэс хүсэтэ томо гүрэн болотороо урган
[illegible]рэн байна. Энээниие юундэ хэлэнэбиб гэхэдэ,
[illegible]шье далайн саагуурхи капиталис оронуудай
[illegible]шод манай ороной амжалта туйлалтануудые
[illegible]ргүй орхихо, элдэб дутагдалнуудыемнай ехэ
[illegible] харуулжа, шууяа татаха һэдэлгэ гаргадагынь
[illegible]. Тиимэһээ тэдэнэртэ харюу болгон, Агуу
[illegible]бриингаа 70 жэлэй ойе ажалай ехэ бэлэгүүдээр
[illegible] ёнотойбди гэжэ һананаб.

[illegible]үхэ Октябриин 70 жэлэй ой совет олон үндэ[illegible]ниһаа бүридэһэн эбтэй эетэй арадуудай хам[illegible] һайндэр болохо байһаниинь дамжаггүй. [illegible] манай ороной ямаршье ажалша коллекти[illegible] олон ондоо үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд [illegible]ха юм. Жэшээнүүд олон ааб даа. Манай [illegible]лаанин комплексдо 17 һаалишан ажаллана. Энэ [illegible] коллектив соомнай ород, буряад, татар, ук[illegible] белорус арадай түлөөлэгшэд эбтэй эетэйгээр, [illegible] нэгэл зорилго табинхай ажаллана. Тиихэдэ [illegible] байгалай туршалга-үйлэдбэриин ажахыда хэды [illegible] үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд хамта ажаллана [illegible].

[illegible] көрөө татар угсаатанби. Татарай АССР-тэ түрэ[illegible] «үлөө дүрөөдэ, гараа ганзагада» хүргэ[illegible]м. Зүгөөр эхэ, эсэргэйгээ хамта Буряадай рес[illegible]када нүүгэ ерэһэн зомди. Минии эхэ бүхы [illegible] соогоо һаалишанаар хүдэлжэ ябаһан юм. Тии[illegible] бишье бага наһанһаа хойшо һаалишанай ажал [illegible] болоһон хүн аабзаб.

[illegible]гэ хойноһоо дахасалдажа, үнэздые һаадаг [illegible]ргэр шадахаар һаань, үнэздэйнгээ һүрэгтэ оруулдаг байнабди. Тиигэжэ дааргайаар, тэсэбэритэйгэр үүлтэрэй хүдэлмэри ябуулаа һаа, һу өхэр үгэдэг үнеэд олошорхо байна ха юм. Һу багаар үгэдэг, ашаг шэмэ багатай үнеэд олзогүй гэжэ мэдэхэ ёнотойбди.

Манай ОПХ-гай дирекци һу һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй һуудал байдалда анхаралаа ходо хандуулжа байдаг. Бидэниие гэр байраар, үхибүүдыемнай ясли-садуудаар хангана, ажалладаг газартамнай улаан булан бии. Тэрэ улаан булан соо телевизор, радио, газетэ, журналнууд табяатай байдаг. Ажалай һүүлээр бээ угааха душ, үбэлэй үедэ столово хүдэлдэг.

Ашаг үрэтэ ажалай, элүүр энхэ байдалай түлөө

ЭМСЭЛНАЙ ҮШӨӨЛ ХАНГАЛТАГҮЙ

[illegible]ой шубуунай фаб[illegible]ридалга болон алко[illegible]ой тэмсэхэ талаар ко[illegible] [illegible]ргүүлгшэ А. А. Хме[illegible]комиссиин эзэлжээтэ за[illegible] урда тээ уулзажа, [illegible]«конинууд» тухай һу[illegible]

[illegible]ар хүн архиин һоргуу[illegible]-Удын тэлэрүүлгын [illegible]ороһон байба. Тээд [illegible] тэнцэ түрүүшынхиее [illegible] даа. Эрид хэмжээ [illegible] болоһон хоёр,— гэбэ. [illegible]ин цехэй хоёр хү[illegible]ргэд — аха дүүнэр Па[illegible]ор Ведерниковүүд [illegible] хоёр жэлэй туршада [illegible]мын газарта нэгэтэ бэ[illegible]ёноо байба. СССР-эй [illegible] Соведэй 1985 оной [illegible]-да гаргаһан Указай [illegible]ринша тэдэ хоёр нэ[illegible] яла түлэһэн, ажал [illegible]ур хөрмашуулга болон 13-[illegible] гэжэ мэтэһээ хаһуул[illegible] байна юм. Үшөө иимэ [illegible] дайрадда һаа, ажа[illegible]ин хүмүүжүүлгын про[illegible]ордо хоёр жэлээр эль[illegible] гэжэ комиссиин һүүл[illegible]дэдэ дээрэ һануулаг[illegible] байгаа.

[illegible] хоёрноо гадна хүдэл[illegible] Н. Санданов, В. Ран[illegible] В. Воробьев, В. Хаха[illegible] Изгорьев, В. Евсеев [illegible] журам комиссиин гэ[illegible] үзүүшэх зүйлдэ гараад [illegible] юм.

[illegible]ргаһатай болон алкого[illegible]ой тэмсэхэ талаар бии [illegible]ёноо 13 хүнһөө бүри[illegible] комиссии фабрикын бү[illegible]определениннүүдэй хүтэл[illegible]ргэдэй хэлсэжэ ажа[illegible]даг. Фабрикын болон [illegible]үлэбэрилэгшэд, пар[illegible] комсомолой болон [illegible]ой комитедүүдэй хү[illegible]дэлмэрилэгшэд комиссиин заседанида уригдадаг.

Коллектив соо ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдадаг. Жэлэй эхинһээ хойшо эндэ архидалга ба тэрэнэй хойшолон тухай 13 лекци, хөөрэлдөөн үнгэргэгдөө. Элүүр энхэ байдалай, ашаг үрэтэ ажалай түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад эдэбхитэйгээр хабаадагаа болоо. Эдэ бүгэдын ашаар юрэнхы байдал ялалашье хубилна. Байгша оной гараһанһаа хойшо миил 4 хүн тэлэрүүлгын газарта оруулагдаһан байна.

Энэ хадаа баяртай баримта. Тиигэбэшье магазинуудта архиин худалдагдахаяа болиһон, багаар худалдагдадаг болоһон үшар энээндэ тон ехээр нүлөөлөнө гэхэ хэрэгтэй.

Гэхэтэй хамта зарим тэды ажаглалтануд тухайгаа хэлэбэл, салингай гараһанай һүүлээр архиин магазинуудаар хэгдэһэн рейдын дүн тухай хөөрэхэ һанаатайб. Комиссиин гэшүүд Улаан-Удын Красногвардейскае болон Комушкын магазинуудта ерээ. Магазин бүхэнэйнь хажууда 3—4 милиционер албаяа хэжэ байха юм. Харин хажуудань худэлмэриингөө хубсаһаар архида гэжэ гүрэнэй транспортаар (трактор, самосвал, автокран гэхэ мэтээр) ерэһэн хүнүүд хашалангүй оошорто зогсожо байха юм.

РЕСПУБЛИКЫН ХУДӨӨГЭЙ СПОРТЫН ЗУНАЙ НААДАНУУД 1987

ТҮГЭСХЭЛЭЙ НААДАН ЮУ ХАРУУЛААБ

(Загарайда болоhон мурысөөнүүдhээ репортаж)

Агууехэ Октябриин социалис революциин 70 жэлэй ойдо зорюулагдаhан республикын хүдөөгэй спортын зунай хоёрдохи нааданнуудай түгэсхэлэй мурысөөнүүд дүүрэбэ. Загарайн районой найман тосхондо хэдэн үдэрэй туршада үргэлжэлhэн нааданнууд эрхим хүбүүд: басагадые, команданнуудые тодоруулба.

Онохой станци шадар республикын хүдөө нютагуудhаа электропоездоор, түсхай автобусуудаар ерэhэн спортсменүүдэй хүндэдэ зорюулагдаhан hайндэр эхилээ hэн. Ехэ hайндэрэй эхилхын урда тээ спортын делегацинууд Онохой тосхоной тэг дундахи талмай дээрэхи В. И. Ленинэй хүшөөдэ баглаа сэсэгүүдые табиба. Энэнэй удаа тосхоной стадиондо ошожо, hайндэрөө үргэлжэлүүлээ. Тосхоной талмай, үйлсэнүүд, стадион дээрэнь манай Эхэ ороной бүхы союзна республиканнуудай түгууд алтан намарай hөбшээндэ намилзан, айлшадые уггана. Мүн эндэнь Онохойн модоной комбинадай үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүрэ зурагууд холоhоо харагдана. Стадионой үүдэн дээрэ, мүн саада захадань хүдөөгэй спортын зунай хоёрдохи нааданнуудай hүлдэ тэмдэг толорно. Трибунын урда талада «Мурысөөндэ хабаадагшадта, амар мэндэ!» гэhэн уряа аржыса бэшэгдэнхэй. Стадионой трибунын хоёр захаар hолонгын

үнгэ буляалдаhан спортын элдэб тугууд hэбшээ hалхинда далбаханда, бүри гоёор, үзэсхэлэн hайнаар үзэгдэнэ. Эндэнь Олимпиин нааданнуудай уряа болоhон «Хурдан, түргэн, күсэн түгэс, холо дээгүүр!», мүн «Совет спортсменүүдтэ, алдар соло!» гэhэн үгэнүүд, уряа лозунгнууд хүн бүхэнэй анхарал татана. Мурысөөндэ хабаадахаяа ерэhэн спортсменүүд янза бүриин, зохид хубсаhатай. Стадионой захаар СССР-эй Ой модоной болон модо. болбосоруулдаг министерствын УРС-ын хүдэлмэрилэгшэдэй эмхидхэhэн эд бараанай яармагта айлшад, тосхоной ажалшад өөhэд өөhэдтөө хэрэгтэй зүйлнүүдые худалдан абана. Тиигэhээршье уггамжын хүгжэмэй стадионоор дүүрэн эдэлхэдэ, барабанщигууд, горнистнууд, гимнастнууд талмай дээрэ бии болоно, «1917 он», «70» гэhэн тоо ба үгэнүүдые элдэб үнгын тугуудаар хэжэ, сугларагшадай зүрhөө hайшаан уггадана.

«Спортын энэ hайндэр—шамда, Агууехэ Октябрь, зорюулнабди!», «иигэжэл лэ hайндэрнай эхилбэл даа!» гэhэн үгэ стадион дүүрэн соностоно. Үхибүүдэй удаа районуудай команданнууд хойно хойноhоо hубарилдан трибунын урдуур үнгэрнэ. Колоннын урда спортын ветерануд, республикын мэдэзэжэ спортсменүүд — Европын чемпион, Токиогой Олимпиин нааданнуудай мүнгэн медальда хүртэhэн В. И. Баранников, РСФСР-эй габьяата тренер В. Д. Домнин, hайн дуранай нааданнуудта илажа гараhан Павел Яковлев, СССР-эй гурба удаа чемпионка Татьяна Маслова, РСФСР-эй 1986 оной спартакиадада хабаадаhан Ирина Зайцева, 1986 ондо 5 мянган километрэй зайда СССР-эй чемпион болоhон Геннадий Темников болон бусад ябана.

— Хүдөөгэй спортын зунай хоёрдохи нааданнуудта хабаадахаяа ерэhэн спортсменүүд мурысөөндэ бэлэн! — гэзэ Буряадай АССР-эй Физкультура болон спортын талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо В. П. Кондаков элидхэнэ. Рапортыень республикын Агропромой Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Н. Н. Найданов абаба.

— Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн hайндэртэ зорюулагдаhан республикын хүдөөгэй спортын зунай нааданнуудай түгэсхэлэй мурысөөнүүд өнөөдөр эхилэнхэй. Тиихэдэ хүдөө нютагуудта 1986—1990 онууд хүрэтэрхи үе соо соёлой-спортивна комплекснуудые барижа, материально-техническэ үндэсынень hайжаруулха гэhэн тогтоол КПСС-эй обком, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет баталан абаа hэн. Мүнөө республикын олон районуудта соёлой-спортивна hайн комплекснууд баригдаа, олон хүн зон спортдо дуратайгаар хабаададаг болоо гэзэш,— гэжэ нүхэр Найданов оролто үгэ хэлэхэдэ мэдүүлээд,—партийн обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй даалгабаряар спортсменүүдые, ажалшадые спортын энэ hайндэрөөрнь үнэн зүрхэнhөө амаршалжа, ажалдаа, спортдоо ехэ амжалта түйлахыень хүсэбэ.

Мурысөө үнгэргэхэ нютагай эзэдэй үмэнэhөө КПСС-эй Загарайн райкомой нэгэдэхи секретарь В. Р. Булдаев иигэжэ хэлэбэ:

— Манай районой ажалшад республикын хүдөөгэй спортын нааданнуудта хабаадагшадые, айлшадаа халуунаар амаршална. Ажалшаднай габшагай ажалаараа алдаршанхай. Жэшээнь, гүрэндэ hү, hооhо, мяха тушааха жэлэйнгээ түсэбтэ даабари үлүүлэн дүүргэбди. Энэ амжалтада спорт горитойгоор туhалаа. Тиихэдэ Загарайн райондо спортын бүхы зүйлнүүд эрхилэгдэнэ. Мүнөө хүнгэн атлетикэ, дүрэ буляалдалгын болон буряад бүхэ барилдаан, hүр харбалга, волейбол, футбол, столой теннис болон спортын бусад зүйлнүүд үргэнөөр хүгжөөгдэжэ эхилэнхэй.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Зэдэдэ үнгэргэдэhэн хүдөөгэй спортын зунай нааданнууд дээрэ манай спортсменүүд онсо шалгаржа, түрүү hуури эзэлхэдээ. «Кубань» автобус, дамжуулгын кубогтайгаар абаа hэн.

Манай районой тосхон hууринуудай хүгжэлтэ, ургалта тухай зүрхэ сэдьхэлдээ эгээл hайн hайхан дурасхаалтайгаар бусахыетнай таанадта хүсэнэб.

...СТАДИОН РУУ Нааданай туг оруулагдаба. Энэ түгые үргэхэ эрхэдэ үнгэрэгшэ жэлэй зунай нааданнуудай чемпион— Загарайн районой түлөөлэгшэд Оксана Огаркова, Андрей Федоров, Наташа Шигина, Владимир Расшивалов гэгшэд хүртэжэ, Нааданай туг үргэгдэбэл даа.

Эгээл энэ үедэ сугларагшад стадионой урилдаанай харгыгаар нээмэл хүнгэн машина дээрэ зогсоhон түлөөлэгшэд— Зэдын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Юрий Намсараев, Өөрой совхозой ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Николай Федоров гэгшэд носоогдоhон зула-галые нангинаар барижа ябаhан эстафетэ-урилдаанда хабаадагшадай эндэ хүрэжэ ерэхэдэнь, эндэхи нютагай түлөөлэгшэд — гиир үргэлгөөр РСФСР-эй рекорд тогтооhон Сергей Леонов, хүнгэн атлетикээр республикын хүдөөгэй спортын зунай нэгэдэхи нааданнуудай чемпион Оксана Огаркова хоёр тэрэниие дамжуулан абаад, гүйдэлөөрөө стадионой зүүн талада түхеэрэгдэhэн Олимпиин галай мантан аяга соо гал аhаажа, нааданнуудай нээгдэhэн тухай дохёо уггэбэ гээшэ.

— Нааданай гал носыш, носыш, носыш!— гэhэн олон тоото сугларагшадай «Ура,аа!» хашхаралдаан доро инаг дуранай hүлдэ болоhон галай дүлэн өөдөө соробхилон носоно, стадион дээрэ ракетэ дэгдээгдэнэ.

СССР-эй спортын мастер Нина Андриевская нааданда хабаадагшадай нэрэhээ спортсменүүдэй тангаригай үгэ хэлэнэ. Галмай дээрэ сугларhан районнуудай суглуулагдамал команданнууд стадионоо гарана. Спортивно-уран hайханай упражненинүүд гүйсэдхэгдэнэ. Харин урилдаанай харгыгаар нээмэл хүнгэн машинануудта hууhан хүндэтэ айлшад—районой үйлэдбэриин түрүүшүүл, социалис мурысөө үүсхэгшэд ерэнэ. Тэдэнэртэ ород заншалта ёhоор хилээмэ-дабhан сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро барюулагдаба.

«Агууехэ Октябриин Эхэ орондо алдар соло, алдар соло!» гэhэн уряалай үгэнүүд Онохой тосхон дээгүүр hүр жабхалантайгаар зэдэлнэ. Иигээд лэ республикын хүдөөгэй спортын зунай хоёрдохи нааданнууд эхилбэл даа.

Хүдөөгэй спортын зунай хоёрдохи нааданнуудай программада оруулагдаhан бүхы зүйлнүүдээр спортын ёнотой шангга тулалдаанууд боложо, хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэл яhала доhолгоо, баяр баясхаланаар халяаhан байха юм. Хүдөө нютагуудта физкультура, спортын ямараар хүгжөөгдэжэ, хүндэтэйгөөр уггагдажа байhые, энэ талаар хаана, ямар дутагдалнуудай дайралдадаг тухай эдэ нааданнууд эли бодо элирүүлхэhээ гадна, олохон шэнэ нэрэнүүдые тодоруулаа гээд нэн түрүүлэн хэлэлтэй.

Бүхэ барилдаан, hүр харбалга, хүнгэн атлетикэ, волейбол, футбол, гиир үргэлгэ, аргамжа таталга болон сэрэгэй-прикладной зүйлнүүдээр мурысөөн нааданнуудэй программада оруулагдаhан байгаа. Эдэ бүхы зүйлнүүд түс районой Онохой, Шэнэ-Бэрээн, Загарай, Ташалан, Элхи, Шэнэ-Бууса, Новоильинск, Үнэгэтэй тосхонуудай стадионууд, соёлой-спортивна комплекснууд соо үнгэргэгдөө.

БУРЯАД АРАДАЙ ёhо заншалта бүхэ барилдаан олоной дунда хүндэтэй болонхой гээшэ. Энэ барилдаан Загарай тосхоной соёлой ордон соо боложо, түгэсхэлэй мурысөөн үнгэргэгдөө. Республикын районууд бүхэнhөө ерэhэн барилдаашад 56, 64, 72, 82 болон хүндэ шэгнүүрнүүдтэ тулалдажа гараа. Эдэнэр урда үдэрнүүдтэнь Шэнэ-Бууса, Ташалан тосхонуудай клубууд соо хубаараад, барилдаhан юм.

Түгэсхэлэй мурысөөн. Ехэ нааданда ерэhэн бүхэшүүлэй дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар СССР-эй спортын мастернууд Виктор Гашинов (Хурамхаан), Гэрэл Цындымеев (Захааминай), Доржи Гулгенов (Баргажан), Геннадий Галсанов (Ивалга), Зоригто Буянтуев (Хойто-Байгал) болон бусад hайн бэлэдхэлтэй барилдаашад олон байба. Тиимэhээ эдэнэрэй дунда буха ехэ туталдаан эхилжэ, нэгэ барилдаашан таба, зургаа дахин бодожо барилдаха баатай болоо ха юм.

— Үсэгэлдэр Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түб hуурин Ташалан тосхондо нааданда хабаадаhан барилдаашад—СССР-эй спортын мастер Владимир Табинаев (Хяагта), Хурамхаанай районой Валерий Гармаев гоё hайханаар барилдаhанайнгаа түлөө мурысөөндэ тус ажахын табиhан эрье хонидто хүртөө юм,— гэжэ мурысөөнэй судья, СССР-эй спортын мастер В. Е. Гармаев соносхожо, ордон соо сугларагшадай дунда хүхюун зугаа наада дэлгэнэ.

64 килограммай шэгнүүртэ барилдаhан Хурамхаан нютагай бүхэ Гармаев Хойто-Байгалай районой Карл Багадаевые шүүбэ. Энэ шэгнүүртэ барилдаагаар баян дүршэлтэй болоhон Жаргалов, Гулгенов бусад бүхэшүүл сугларhан байгаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Эндэ, Гармаев нүгөөдэ хоёртоо диилдэжэ, гурбадахи hуури эзэлхэ баатай болоо. Энэ шэгнүүртэ Захааминай Дамдин Жаргалов бусадтаа орходоо хүшэ тамираар булюу, барилдаанай hайн мэхэ гохотой байжа, нааданай чемпионой нэрэ зэргэдэ бултанhаа түрүүлэн хүртэбэ. Мүн 56 килограммтан соohоо ивалгын районой Оронгын совхозой модошо дархан Олег Раднаев, Загарайн Александр Доржиев, үнгэрэгшэ жэлэй нааданнуудай чемпион, Мухар-Шэбэрэй районой Баир Дашибальжиров гэгшэд түрүүшын гурбан hуури эзэлээ.

72 килограмм. Энэ шэгнүүртэ үнгэрэгшэ жэлэй нааданнуудай эрхим бүхэ гэжэ нэрлүүлэн Хурамхаанай районой командын гэшүүн, СССР-эй спортын мастер Виктор Гашинов хэдэ хэдэн бүхэнүүдтэй тулалда тулалдаhаар түгэсхэлдэ хүрэжэ ерээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ 64 килограммай шэгнүүртэ нааданай чемпион болоhон Гэрэл Цындымеев энэ жэлдэ 72 килограммай шэгнүүртэ барилдажа эхилээ ха юм. Мүн Зэдын районhоо Сергей Сакияев энэ шэгнүүртэ барилдаhан байгаа. Тэрэ үнгэрэгшэ жэлдэ хоёрдохи hуури эзэлhэн юм. Эндэ Виктор Гэрэл хоёрой дунда ёhотойл шанга тулалдаан болоо. Хоёр бүхын тулалдаан ороидоол нэгэ минута 35 секунда соо үргэлжэлөө. Эндэ Гэрэлынь нүгөөдынгөө хүлhөонь шүүрэн гохо хэжэ, тэрэнээ унагаажа чемпионой нэрэ зэргэдэ дахинаа хүртэбэ. Гашинов Сакияев хоёр удаадахи hууринуудые эзэлээ. 82 килограммай шэгнүүртэ барилдагшадай дундаhаа Ивалгын районой Геннадий Галсанов, Түнхэнэй районой Борис Томиргонов, Ивалгын—Тимур Цырендоржиев гэгшэд шалгаржа, түрүүшын гурбан hуурида гараба.

Эгээл хүндэ шэгнүүртэнэй дунда барилдаанай болоходо, ордондо сугларагшадай дунда хүхюун, наада зугаа элбэг болоодхино. Юуб гэхэдэ, эндэ зуунhаа дээшэ килограмм шэгнүүртэй бүхэшүүл тулалдаха байба бшуу. Тэдэнэй дунда урдандаа дүрэ буляалдалгын барилдаагаар республикаhаа ирэhэн Виктор Гашинов Түнхэнэй, Захааминай районуудай команданнууд түрүүшын гурбан hуури эзэлhэн байна.

— Улаан буланда БАМ-ай эгээл эрхим бүхэ, 118 килограмм шэгнүүртэй, ГСССР-эй спортын мастер Зоригто Буянтуев. Хүхэ буландань Хяагтын районой мяханай комбинадай директор, мүн лэ СССР-эй спортын мастер, 88 килограммай шэгнүүртэй Владимир Табинаев,— гэзэ мурысөөнэй судья В. В. Баймеев соносхоно. Энэ мэдэсэлыень зал соо сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтажа, шаг шууяатай болоодхино.

Бар хүсэтэй эдэ хоёрой тулалдаан нилээдгүйхэн удаан саг соо болоо. Эндэ Зоригто Буянтуев нүхэрөө шүүрэн hагад барихадаа, тэрэнээ даража буушаба. Энэнэй удаа үшоо нэгэ бүхэ—Сэлэнгын районhоо ерэhэн мастерта кандидат Иннокентьевые Зоригто баhан торгоонгүй, 15 секундын турша соо мухарюулжархёо. Тиигэжэ Буянтуев бултаниие диилэжэ, hайндэрэй чемпионой нэрэ зэргэдэ дахинаа хүртэбэ.

Барилдаанай дүүрэhээр арбаад минутын үнгэроод байхада, табан шэгнүүртэ эрхимлэжэ, нааданай чемпион болоhон бүхэшүүлэй дунда эрхимэй эрхим бүхын нэрэ солые тодоруулха барилдаан боложо, hайндэрэй зугаа нааданда сугларагшадай анхарал татаха ёhоороо татабал даа. Мүн эдэнэртэй үнгэрэгшэ жэлдэ эрхимлэжэ гараhан Виктор Гашинов баhал барилдахаяа бээ болдэнхэй. Зургаан бүхын хэнэйнь хэнтэй барилдаха тухай жэзэрэб таталган болобо. Бусадhаа түрүүлэн Гашинов Цындымеев хоёр барилдаха болобо. Харин Буянтуевтай эгээл бага шэгнүүртэ чемпион болоhон Олег Раднаев барилдаха байба. Түрүүшын элэжэндэ Цындымеев Гашинов, Жаргалов Галсанов гэгшэд барилдажа, бултанай дунда hонирхол таталаба. Гашиновтой барилдаhан Цындымеев абаhаар хибэс дээрэhээ хоёр удаа гаража hануулга абана. Тиигэжэ ябаhаар гэнтэ нүхэртөө добтолон гэhээнь, нүгөөдэнь халба hүрэнэб гэхэдээ, гараараа хибэс дайража, буряад барилдаанай гуримай ёhоор шүүгдэhэндэ тоологдобо. 64—82 килограммай шэгнүүртэ чемпионууд болоhон Жаргалов Галсанов хоёрой дунда баhал шанга тулалдаан болобо. Эндэ хүсэ шадалаар баян, гоё hайханааршье барилдадаг Галсановынь нүхэртөө хүлөө табижа үгэхэдөө, унагаажархибал даа. Харин хүндэ шэгнүүртэй Буянтуев баруун гараа бэртэhэн байжа, барилдажа шадахагүй болоhон байба. Эндэ хүнгэн шэгнүүртэй Раднаев удаадахи дүхэригтэ Цындымеевтэй барилдаа. 16 килограммаар үлүү Гэрэл Цындымеев нүхэрөө торгоонгүй диилэжэ гарабал даа. Түгэсхэлэй барилдаанай болоходо, Цындымеев Галсановтай тулалдажа, барилдаанай дүрэ мэхэ харуулалсажа гараха болобо. Дүршэлтэй Галсанов нүгөөдэhөө арбаад килограммаар үлүү шэгнүүртэй байба. Хоёр бүхэшүүлэй тулалдаан түлэгтөө оробо. Тиигэжэ ябаhаар хоюлан хибэс дээрэhээ гарахадаа, хоёр удаа hануулгада хүртэбэ. Тоод яахаб? Хэдэн часай туршада үргэлжэлhэн барилдаанда эсэшэhэн эдэ хоёр нилээд удаан саг соо тулалдана. Геннадий Галсанов нэгэл hамбаанда гэнтэ добтолходоо тэрэнээ унагаажа, ехэ нааданай эрхимэй эрхим бүхэ гэhэн нэрэдэ хүртэбэ, гээшэ. Хэдэн удэрэй туршада үргэлжэлhэн мурысөөнэй дүн гаргахада, барилдаагаар Ивалгын, Тунхэнэй, Захааминай районуудай команданууд түрүүшын гурбан hуури эзэлhэн байна.

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Хэдэн үдэрэй туршада үргэлжэлhэн мурысөөнэй дүнгүүдээр Загаражэ шадаа. Командын гэшүүдэй дундаhаа үнгэрэгшэ жэлдэ зунай нааданнуудай чемпион болоhон Светлана Асташова 108 очко тудаа. Мүн эхэнэрнүүд, эдиршүүл, эрэшүүлынь яhала хёрхо мэргэн байжа, командаяа түрүү hуурида гаргалсажа шадаа ха юм.

Захааминай районой түлөөлэгшэ Галина Чимитдоржиева бэлэдхэл hайнтай байhанаа харуулжа, үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адли нааданнуудай чемпионой нэрэ зэргэдэ дахинаа хүртэбэ. Тиихэдэ Зэдын командын гэшүүн Зоригто Дамчеев эрэшүүлэй дундаhаа шалгаржа гараба. Эрхимлэгшэдhээ гушаад очкогоор гартаhан Хурамхаанай, Баргажанай районуудай команданууд удаадахи хоёр hуури эзэлhэн байба.

— Шанга hалхитай үдэр боложо, hур харбаhан бидэнэртэ горитойхон hаад тойбо татаа. Манай команда түрүүшын үдэрнүүдтэ яhала олон очкотой боложо үрдиhэн аад, hүүлшын үдэр бираагүй,— гэжэ Баргажанай районой Баянголой хүүгэдэй спортын hургуулиин тренер, СССР-эй спортын мастер Д-Н. Р. Эрдынеев голхорно.

Онохой тосхоной спортын зал соо волейболоор нааданай түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн түгэсхэлэй мурысөөндэ Загарайн, Хойто-Байгалай районуудай команданууд наадаха болонхой, үглөөнhөө эхилжэ, тосхоной ажалшад районойнгоо суглуулагдамал команд дэмжэхээр олоороо сугларааа. Юуб гэхэдэ, Онохойн модоной комбинадай командын бааза дээрэ суглуулагдамал командань бүридхэгдэhэн байгаа. Өөhэдынгөө командын али нэгэн гэшүүнэй hайн добтолго хэжэ, командадаа очко асархадань, «Ура!» хашхаралдан альга ташалгаар угтаха юм. Ёhотойл шанга тулалдаатай наадан эрхимлэгшээ тодоруулхын тула аяар дүрбэн удаа болоо бшуу. Хойто-Байгалай районой дүршэлтэй эрэшүүл hүүлшын уулзалгада булюу очкотой боложо, зунай нааданнуудай чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Харин Шэнэ-Бэрээнэй спортын комплекс соо болоhон эхэнэрнүүдэй дундаhаа Захааминай районой hурагшад солбон бэрхээр наадажа, үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адли чемпионой нэрэ зэргэдэ баhал хүртэбэ гээшэ.

Эрэшүүлэй дунда волейболоор үнгэргэгдэжэ эхилhэн нааданай хажуугаар футболой наадан Онохой тосхоной стадион дээрэ мүн лэ Загарайн, Хойто-Байгалай районуудай команданууд наадаа. Командын гэшүүдэй дундаhаа үнгэрэгшэ жэлдэ зунай нааданнуудай чемпион болоhон Светлана Седова, Вера Грищева, Оксана Огаркова, Наташа Шигина гэгшэд эстафетэ damжуулгаар болоhон урилдаанда түрүү hуури эзэлhэн байгаа. Эдэнэр 400—300—200—100 метрэй зайнуудые 2 минута 30,2 секунда соо гаталаа юм. Харин хүбүүдэй дундаhаа Сэлэнгын районой команда эрхимлэжэ шадаа. Харин команданууд хоорондын дүн гаргахада, Прибайкалиин, Кабанскын районуудай суглуулагдамал команданууд хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлбэ.

— Хүдөөгэй спортын хоёрдохи нааданнуудта хабаадагшад соohоо мурысөө үнгэргэhэн эзэдhээ гадна Прибайкалиин, Кабанскын, Сэлэнгын, Захааминай, Зэдын, Баргажанай, Хойто-Байгалай болон бусад районуудта хүнгэн атлетикэдэ hаналаа табидаг болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ гурбадахи hуури эзэлhэн Мухар-Шэбэрэй районой спортсменүүд байгша ондо бирабагүй,— гэжэ мурысөөнэй ахамад судья, бүхэсоюзна категориин судья В. Л. Балдаев тэмдэглэнэ.

Сэрэгэй-прикладной зүйлөөр үнгэргэгдэhэн мурысөөндэ Загарайн, Хойто-Байгалай, Кабанскын районуудай команданууд түрүүшын гурбан hуури эзэлжэ гараа. Командын гэшүүд — эрэшүүл 3000, эхэнэрнүүд болон эдиршүүл 1500 метрэй зайда урилдахадаа, зуурандаа граната шэдэхэ, сагаалса мэргэлхэ байба. Эндэ Хойто-Байгалай районой түлөөлэгшэ Григорий Быков зайгаа 14 минута 04 секунда соо гаталжа эрхимлээ. Басагадай дундаhаа Кабанскын районой түлөөлэгшэ Светлана Соколова чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

— Манай командын эрхим гурбан хүнгэн атледүүднай үбшэлжэ, нааданда ерэжэ шадабагүй. Эдэнэрэйнгээ ерэhэн байгаа hаа, заатагүй түрүүлжэ гарахал hэмди,— гэжэ Кабанскын районой хүнгэн атледүүдэй тренер Б. Г. Насников шаналаа hэн.

БУРЯАД АРАДАЙ заншалта hур харбалгада үнинhөө дүршэhэн спортын ветерануд, мүн уласхоорондын гуримаар hур харбагшад hайндэрэй мурысөөндэ мэргэнээ туршалсаа. Районуудhаа ерэhэн хорин команданууудай гэшүүдэй мурысөөнэй дүнгүүдые согсолходо, Загарайн районой мэргэшүүл командаараа түрүү hуури эзэлгөөр түрүү hуури эзэлhэн командынь алинайнь олон бүмбэгэ сохижо оруулhаар тодоруулагдаха байгаа. Юуб гэхэдэ, Сэлэнгын районой футболистнууд Загарайн командатай аб адлихан очкотой болоод ябаа ха юм. Тиихэдэ Сэлэнгын районой команда Хоринй районой футболистнуудые аяар 7:0 гэhэн тоотойгоор шүүжэ гарахадаа, өөрынгөө райондо мурысөө үнгэргэhэн командаяа хойно оруулжа шадаа бшуу.

Гиир үргэлгөөр үнгэргэгдэhэн мурысөөндэ Загарайн районой гурбан бүхэ түрүү hуури эзэлжэ, командаараа шалгарба. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, 70, 90, хүндэ шэгнүүртэ гиир үргэhэн Онохойн модоной комбинадай инженер Евгений Носков, Шэнэ-Бэрээнэй дунда hүргуулиин физкультурын багша Сергей Леонов, Шулуутайн леспромхозой физкультурын методист Виктор Шигин гэгшэд болоно, Ивалгын районой түлөөлэгшэ. Үнгэрэгшэ жэлэй нааданнуудай чемпион болоhон Михаил Овчинников, Сэлэнгын районой команднын гэшүүн Хохлов гэгшэд бусад нүүдтэ эрхимлэгдэнэ. Тиин Загарайн, Ивалгын, байкалиин районуудай шын гурбан hуури

— Мүн городскиин hон мурысөөндэ Хойлай районой эбтэй манда дүн хамта абажа, чемпионой гэдэ хүртэбэ. Загарайнын районуудай команд удаадахи hууринуудые

* * *

Агууехэ Октябриин лис революциин 70 жэ баярай хүндэлэлдэ hаhан хүдөөгэй спортнууд гурбан үдэрэй үргэлжэлжэ дүүрэбэ. — СОВЕТСКИЙ БУХЭНЭЙ ДОТО ХУБИ ХЫ ХҮГЖЭЛ СӨБТЭ ДААА ҮЙЛЭДБЭРИИ РЭЭ ХҮНДЭ, Хүдөөгэй аж шэр хүндэ эрилтай энэ удта муу бэ нилээд ехэ тар бүхэнhөө аба. Бэшүүр нхэнэй райо гнай гектар сохижо аб рийоо 104 це багатайн мо ргэгбэ. Мүнөө жэлд хидол ушар бэй байкалиин. лэгэд бага тэ лэнгын, Кабанскын дэй физкультурын бүүдэй эдэбхитэй дэгэлгэдэжэ, шан мотанууд барюулаг спортын олон зүйл жалта түйлаhан спор тэ үнэтэ бэлэгүүд дипломууд барюулаг пионуудай лентэнүүд дээ.

Энээгээр спортын нааданууд дүүрэбэ. Эдэ бадахи наадан ерэ зун Сэлэнгын райо гэгдэхөөр хераалг публикын хүдөөгэй зунай хоёрдохи наа тугые Загарайн р лөөлэгшэд Сэлэнгы до баяр ёhолой о далда дамжуулан х хэ жэлэй июнь н гэдэ уулзатараа б

Б. ЦЫРЕН
манай туск

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: настнууд «70 жэлэ ражнени гүйсэдхэн, 1 тын ветеран Ц-Ж. Ц. hур харбана. 3. Сагаа гэлгэ. 4. Сэрэгэй-пра зүйлоор түрүү hуури Загарайн, Хойто-Бай банскын районуудай нуудай капитанууд лэй табсан дээрэ. нүүдэй дунда вол эхилhэн наадан.

Автор

ПРАВДА БУРЯТИИ

▲ Кремль соо уулзалга болобо. «СЭВ: харилсаанай гурим ые шэнэдхэлгэ». «В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ совет хүүгэдэй фондын учредительнэ конференци». «Хүүгэдэй түлөө — ерээдүйн түлөө» — ТАСС-ай материалнууд.

▲ «Гурба мянганай зорилго табяад».

▲ «Комсоргынгоо хүтэлбэри доро», «Юбилейный» — совхоз — ойн баярта».

▲ Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойдо. Аха дүү арадуудай эбтэй эетэй бүлэ соо. Совет Казахстанда зорюулагдаhан ТАСС-ай материалнуудай суглуулбари.

▲ ТАСС-ай корреспондент нүүдэй хилын саанаhаа эльгээhэн мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

▲ «Амар мэндэ, театр!» — Л. Занданованай статья.

▲ Байгал: нюусанууд ба таабаринууд. «1. Нютагайнгаа түүхые шудала» — В. Тиваненкын статья.

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — «90 минута». 9.35 — «Хочу, чтобы он пришел» — уран hайханай фильм. 10.35 — «Амар сайн, хүгжэм!». 11.20 — «Дэлхэй ба залуушуул». 11.55 — Шэнэ hонин (12.05 хүрэтэр). 16.50 — Шэнэ hонин. 17.00 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 17.10 — — «Сережа» — уран hайханай фильм. 18.25 — Илагшад. Баруун-Хойто фронтын ветерануудай уулзалга. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойдо. «Совет Казахстан». Казахай телевиденийн программа. 22.00—Время. 22.30 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 22.40 — «Игра в детектив» — телевизионно зүжэг. 23.55 — Үдэшын мэдээсэлэй-хүгжэмтэ программа. 01.00 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Байгаали шэнжэлгэ, 2-дохи класс. 9.55 — Баримтата фильм. 10.05, 14.35 — Англи хэлэн. 10.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 11.05 — СПТУ-гай hурагшадта. М. А. Шолохов. 11.35, 12.35 — Түүхэ. 7-дохи класс. 12.05 — «Эжын hургуули». 13.05 — «Город над головой» — уран hайханай фильм. 3-дахи сери. 15.05 — Шэнэ hонин. 15.15 — И. С. Тургенев. Ажабайдалайнь хуудаhанууд. **Улаан-Удэ.** 18.00 — «Дүлэн». 18.30 — Шэнэ hонин (буряадаар). 18.45 — Хүдөө нютаг — хүнүүд ба ажал хэрэгүүд (буряадаар). 19.00 — Баримтата фильм. 19.30 — «Байгал». 19.55 — Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай министр Г. К. Скрябиковтай хөөрэлдөөн. **Москва.** 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.20—Тележурнал. 21.50 — Баримтата фильм. 22.00 —Время. 22.30—Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 22.40 — Концерт. 23.00 — Футбол. СССР-эй чемпионат. «Нефтчи» —«Спартак».

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖ

«45-hаа 6-ень тааха» ба «36-hаа 5-ень тааха» «Спортлотонуудай» 1987 оной октябриин 11-дэ үнгэргэгдэhэн 41-дэхи тираж.

«45-hаа 6-ень тааха»: 2 — биатлон, 12 — гимнастика, 19 — санын урилдаан, 31 — фехтовани, 34 — ногоон дээрэ наадагдадаг хоккей, 44 — шатар.

«36-hаа 5-ень тааха»: 6 — дзю-догоор барилдаан, 7 — классическа барилдаан, 14 — академическэ hэлюурдэлгэ, 22 — уhа руу hүрэлгэ, гарай бүмбэгэ.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр бүрхэжэ сэ байба. Зарим тээ багаа саhан орохо. Баруун-хой шангаар hалхилха, 0–5 дус дулаан байха.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор —2-50-96, приемная —2-54-54 зам. редактора —2-68-08, зам. редактора —2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76; отделы: партийной жизни —2-60-91, пропаганды —2-56-23, промышленности и строительства — —2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта —2-69-58, культуры и школ —2-60-21, 2-57-63, информации —2-34-05, переводов —2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская —2-33-61, выпускающие —2-35-95, собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск —35-73, п. Хоринск —55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35 Н-00718. Заказ № 238. Индекс 04609.